

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

พลังแห่งสี่สันตะวันออก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE POWER OF THE EASTERN COLOUR

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS)
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2021
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	พลังแห่งสีสันตะวันออก
โดย	วริศรา อภิสัมพันธ์วงค์
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ศาสตราจารย์ ถาวร โกอุดมวิทย์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ปรภากร จันทรวิชิต)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ศาสตราจารย์ถาวร โกอุดมวิทย์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ศาสตราจารย์พัทยศ พุทธเจริญ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณพิษณุ ศุภนิมิตร)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภณาย บุญญานันต์)

60003215 : ทศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : สีเส้น, วัฒนธรรมไทย-จีน

นางสาว วริศรา อภิสัมพันธ์วงศ์: พลังแห่งสีเส้นตะวันออก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
: ศาสตราจารย์ ถาวร โกอุดมวิทย์

จากวิถีชีวิตของคนไทยเชื้อสายจีนผสมผสานกับรูปแบบเชิงสัญลักษณ์ในศิลปวัฒนธรรมของ ประเพณีการ เถลิงฉลอง สีเส้นและรูปทรงสถาปัตยกรรมในพุทธสถานจีนวิถีชีวิตที่สะท้อนถึงเอกลักษณ์ไทยจีน สิ่งที่เกิดจาก บรรพบุรุษรุ่นของผู้สร้างสรรค์

วิทยานิพนธ์หัวข้อเรื่อง “พลังแห่งสีเส้นตะวันออก” เป็นการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์งาน ศิลปะภาพพิมพ์ รูปแบบ 2 มิติ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสะท้อนความเชื่อ พิธีกรรมและความเป็น เอกลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีน รวมไปถึงการไหว้บูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของจีนเพื่อสะท้อนความเชื่อทาง พิธีกรรมในการแสดงความเคารพต่อบรรพบุรุษอันเป็นเอกลักษณ์ที่บ่งบอกถึงความกตัญญูทวดเฒ่าและ ระลึกถึงบุญคุณของบรรพบุรุษอย่างสูง เป็นพิธีกรรมที่สอดแทรกกุศโลบายเพื่อให้เกิดความรักใคร่ใน หมู่เครือญาติ โดยการทับซ้อนของวัฒนธรรมสาระประเด็นเหล่านี้ คือแรงบันดาลใจเริ่มต้นในการ สร้างสรรค์ที่เกิดจากความประทับใจจากมนต์เสน่ห์ การผสมผสานระหว่างประเพณี วัฒนธรรมความ เป็นอยู่ที่มีร่วมกัน และการทับซ้อนในเชิงสังคมที่มีความหลากหลายในสองวัฒนธรรมที่ถูกหลอม รวมเข้าด้วยกัน ดังจะเห็นได้ชัดคือความงามจากทักษะการผลิตเครื่องเคลือบของจีนตั้งแต่สมัยอดีต และสีที่ใช้ทั้งหมด 5 สี ได้แก่ สีขาว สีเหลือง สีดำ สีแดง และสีเขียว (คราม) ซึ่งเป็นสีโบราณของจีน ดึงดูดให้คนไทยมองเห็นความงดงามเหล่านี้ จึงได้ออกแบบลวดลายเพื่อส่งให้จีนผลิตจนกลายมาเป็น เครื่องเบญจรงค์ที่ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของไทยจนถึงปัจจุบัน จึงสะท้อนออกมาในรูปสัญลักษณ์ทาง ศิลปะ ดังเช่นงานศิลปะของข้าพเจ้าที่มีการทับซ้อนทางวัฒนธรรมของไทย -จีนได้อย่างลงตัว และ สะท้อนบริบทของสีในรูปแบบแนวทางของผู้สร้างสรรค์ที่นำเสนอด้วยเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้

60003215 : Major (VISUAL ARTS)

Keyword : Colour, Thai-Chinese culture

MISS WARISARA APISAMPINWONG : THE POWER OF THE EASTERN COLOUR

THESIS ADVISOR : PROFESSOR THAVORN KO-UDOMVIT

From life of Thai people of Chinese descent, combined with the symbolic style in the art and culture of the celebration tradition Colors and shapes, architecture in Chinese Buddhist places reflect, lifestyle reflecting Thai-Chinese identity. Things passed down from my ancestors to my generation.

Regarding the way of life of Chinese-Thai descent people combined with symbolic forms of art and culture expressed in the traditional celebration, as well as colors and architectural designs in the Chinese Buddhist place, they reflect the cultural identity of Thai-Chinese. Cultural heritages inherited from ancestors to my generation and the overlapping of culture is the point of inspiration in the beginning of creativity caused by the impression. The charm of the combination of traditions, culture, and the co-living circumstance of the two ethnic groups result in a society overlap with the diversity of two cultures combined together. As we obviously see the exquisite skill of Chinese porcelain manufacturing since the past, the Chinese porcelain consists of 5 types of ancient Chinese colors, including white, yellow, black, red and green (indigo), attracting Thai people to see the classic elegance. Therefore, those Thai people have designed patterns to order the Chinese skilled craftsman to produce the porcelain products until becoming Thai traditional unique pattern porcelain today. These concepts are reflected in the form of artistic symbols. For instance of my artwork, it reflects the Thai-Chinese cultural overlap perfectly and the context of colors in my unique style presented in Woodcut printmaking techniques.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญรูปภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
1.3 แนวความคิดในการสร้างสรรค์.....	2
1.4 สมมติฐานของการศึกษา.....	3
1.5 ขอบเขตการศึกษา.....	3
1.5.1 ด้านเนื้อหาของการสร้างสรรค์ (Content).....	3
1.5.2 ด้านการศึกษา.....	4
1.5.3 ด้านรูปแบบผลงาน (Style).....	4
1.5.4 ด้านเทคนิควิธีการ (Technique).....	4
1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
1.6.1 Printmaking.....	4
1.6.2 Woodcut.....	4
1.6.3 Relief Process.....	4
1.6.4 Impressionism.....	5
1.6.5 Idealism.....	5

บทที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์.....	6
2.1 อิทธิพลทางด้านสภาพแวดล้อม	6
2.2 อิทธิพลทางด้านวัฒนธรรม ความเชื่อและประเพณี	8
2.2.1 วัฒนธรรม ประเพณีและความเชื่อของจีน	8
2.2.1.1 เทศกาลตรุษจีน.....	8
2.2.1.2 เทศกาลวันเซ็งเม้ง.....	10
2.2.1.3 สารทจีน (เทศกาลสำคัญที่กำลังลบเลือน)	10
2.3 อิทธิพลทางด้านสถาปัตยกรรม	10
2.3.1 สถาปัตยกรรมวัดจีน.....	11
2.3.1.1 อาคารประกอบในวัดจีน	11
2.3.1.2 วัดจีนในประเทศจีน (ในอดีต).....	12
2.3.1.3 วัดจีนในประเทศไทย	13
2.4 อิทธิพลทางด้านรูปแบบทางศิลปกรรมและเทคนิควิธีการ (กึ่งนามธรรม).....	14
2.5 อิทธิพลด้านรูปแบบทางศิลปกรรมและจากศิลปิน	14
2.5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงศ์ศิริ คิทธิ	14
2.5.2 ภาพพิมพ์ญี่ปุ่น Ukiyo-e (อุคิโยะเอะ).....	16
บทที่ 3 ขั้นตอนการศึกษาและวิธีการสร้างสรรค์.....	20
3.1 การศึกษาค้นคว้าข้อมูลในการสร้างสรรค์.....	20
3.2 วิธีการและเทคนิคในการสร้างสรรค์เฉพาะตัว.....	26
3.3 ขั้นตอนการสร้างภาพร่างต้นแบบ (Sketch)	26
3.3.1 การตัดต่อและจัดองค์ประกอบภาพร่างต้นแบบ.....	28
3.4 เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงาน	29
3.4.1 ขั้นตอนการเตรียมกระดาษ	29
3.4.2 ขั้นตอนการเตรียมแม่พิมพ์	30

3.4.3	ขั้นตอนการสร้างร่องรอยแม่พิมพ์.....	31
3.4.4	ขั้นตอนการผสมสี.....	32
3.4.5	ขั้นตอนการพิมพ์.....	33
3.5	อุปกรณ์ในการสร้างสรรค์.....	38
3.5.1	ไม้กระดาชอัด (MDF).....	38
3.5.2	กระดาษสำหรับภาพพิมพ์ (FABIANO Printing Paper).....	38
3.5.3	น้ำมันสน (Turpentine).....	38
3.5.4	น้ำมันทินเนอร์ (Thinner Oil).....	38
3.5.5	หมึกภาพพิมพ์ (Offset Printing Ink).....	38
3.5.6	เครื่องมือแกะไม้ (Woodcut tool).....	38
3.5.7	เศษผ้า.....	38
3.5.8	ลูกกลิ้งยาง (Rubber Brayer).....	39
3.5.9	เกรียง.....	39
3.5.10	ปากกาลูกกลิ้ง.....	39
3.5.11	กระดาษคาร์บอน.....	39
3.5.12	น้ำมันลินสีด (Linseed Oil).....	39
3.5.13	ตัวล็อก (C-Clamp).....	39
3.5.14	บล็อกหรือมาร์ครูปตัวแอล (L).....	39
3.5.15	แท่นพิมพ์ภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut Press), บาเร้ง (Baren).....	39
3.6	องค์ประกอบในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	41
3.6.1	รูปทรง (Form).....	41
3.6.2	พื้นที่ว่าง (Space).....	43
3.6.3	สีและบรรยากาศ (Color and Atmosphere).....	44
3.6.4	พื้นผิว (Texture).....	44

3.6.5 ภาพต่างมิติ.....	45
บทที่ 4 แนวทางและการวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์	47
4.1 ระยะที่ 1 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560	47
4.2 ระยะที่ 2 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561	52
4.3 ผลงานชุดวิทยานิพนธ์.....	56
บทที่ 5 บทสรุป	63
รายการอ้างอิง.....	64
ประวัติผู้เขียน	65

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 ภาพการเฉลิมฉลองเทศกาลตรุษจีนของวัด ศาลเจ้าหน้าจาช่าไต้จื้อ หรือ วิหารเทพสถิตพระ กิติเฉลิม	7
ภาพที่ 2 ภาพการเฉลิมฉลองเทศกาลตรุษจีนของวัด ศาลเจ้าหน้าจาช่าไต้จื้อ หรือ วิหารเทพสถิตพระ กิติเฉลิม	7
ภาพที่ 3 สถาปัตยกรรมพุทธศาสนาจีน.....	12
ภาพที่ 4 สถาปัตยกรรมของวัดเล่งเน่ยยี่ 2	13
ภาพที่ 5 ภาพผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงศ์ศิริ คิตดี	14
ภาพที่ 6 แสดงภาพผลงานของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงศ์ศิริ คิตดี.....	15
ภาพที่ 7 แสดงภาพผลงานของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงศ์ศิริ คิตดี.....	16
ภาพที่ 8 แสดงภาพผลงานของศิลปิน คัตสึชิกะ โฮกุไซ.....	17
ภาพที่ 9 แสดงภาพผลงานของศิลปิน คัตสึชิกะ โฮกุไซ.....	18
ภาพที่ 10 แสดงภาพผลงานของศิลปิน คัตสึชิกะ โฮกุไซ	19
ภาพที่ 11 แสดงภาพบรรพบุรุษรุ่นที่ 36 (อาภิงและอามาของผู้สร้างสรรค์) และลูก ๆ ของเขาทั้ง 7 ท่าน	21
ภาพที่ 12 แสดงภาพบรรพบุรุษรุ่นที่ 36 (อาภิงและอามาของผู้สร้างสรรค์) และลูก ๆ ของเขาทั้ง 7 ท่าน	21
ภาพที่ 13 แสดงภาพถ่ายรุ่นหลานของวงศ์ตระกูล “อภิสัมภินวงศ์”	22
ภาพที่ 14 แสดงภาพบรรพบุรุษรุ่นที่ 36 (อาภิงและอามาของผู้สร้างสรรค์) กับลูกทั้ง 7 ท่าน และ หลาน ๆ อีกมากมาย.....	22
ภาพที่ 15 แสดงภาพวันงานงเด็กของบรรพบุรุษรุ่นที่ 36 (อาภิงของผู้สร้างสรรค์)	23
ภาพที่ 16 แสดงภาพบรรพบุรุษรุ่นที่ 36 (อามาของผู้สร้างสรรค์) และลูก ๆ ของเขาทั้ง 7 ท่าน	23
ภาพที่ 17 แสดงภาพสถาปัตยกรรมของพุทธสถานจีน “วัดอ๋อน้อย (ธรรมอิสระ)”	24
ภาพที่ 18 ภาพสถาปัตยกรรมของพุทธสถานจีน “วัดอ๋อน้อย (ธรรมอิสระ)”	24

ภาพที่ 19 แสดงภาพประติมากรรมนูนต่ำบนผนังของพุทธสถานจีน “วัดอ๋อ๋น้อย (ธรรมอิสระ)”	25
ภาพที่ 20 แสดงภาพโต๊ะไม้แกะสลักเป็นเรื่องราวประวัติศาสตร์ทางความเชื่อของ “วัดอ๋อ๋น้อย (ธรรมอิสระ)”	25
ภาพที่ 21 แสดงภาพสถาปัตยกรรมของพุทธสถานจีน “วัดอ๋อ๋น้อย (ธรรมอิสระ)”	27
ภาพที่ 22 แสดงภาพประติมากรรมบนเสาของพุทธสถานจีน “วัดอ๋อ๋น้อย (ธรรมอิสระ)”	27
ภาพที่ 23 ภาพแสดงขั้นตอนการสร้างภาพร่างต้นแบบ	28
ภาพที่ 24 ภาพแสดงขั้นตอนการสร้างภาพร่างต้นแบบที่เสร็จสมบูรณ์	28
ภาพที่ 25 ภาพแสดงขั้นตอนการเตรียมกระดาษ	29
ภาพที่ 26 ภาพแสดงขั้นตอนการเตรียมแม่พิมพ์	30
ภาพที่ 27 ภาพแสดงขั้นตอนการสร้างร่องรอยบนแม่พิมพ์	31
ภาพที่ 28 ภาพแสดงขั้นตอนการผสมสี	32
ภาพที่ 29 ภาพแสดงขั้นตอนการกลิ้งสี	33
ภาพที่ 30 ภาพแสดงขั้นตอนการนำกระดาษและแม่พิมพ์มาวางเข้ามาร์คตัวแอล (L) และใช้เครื่องมือ ล็อค (C-Clamp) ยึดกระดาษไว้	34
ภาพที่ 31 ภาพแสดงขั้นตอนการนำผลงานมาพิมพ์โดยใช้การพิมพ์มือ หรือใช้บาเร็ง (Baren).....	35
ภาพที่ 32 ภาพแสดงตัวอย่างผลงานในแต่ละชั้นสี	36
ภาพที่ 33 ภาพแสดงตัวอย่างผลงานในแต่ละชั้นสี	37
ภาพที่ 34 ภาพแสดงตัวอย่างผลงานในแต่ละชั้นสี	38
ภาพที่ 35 ภาพแสดงอุปกรณ์ในการสร้างร่องรอยแม่พิมพ์	39
ภาพที่ 36 ภาพแสดงอุปกรณ์ในการพิมพ์ผลงานบางส่วน	40
ภาพที่ 37 ภาพแสดงอุปกรณ์ในการพิมพ์ผลงานบางส่วน	40
ภาพที่ 38 ภาพแสดงอุปกรณ์ในการพิมพ์ผลงาน	41
ภาพที่ 39 ภาพแสดงทัศนธาตุรูปทรง (Form)	42
ภาพที่ 40 ภาพแสดงทัศนธาตุรูปทรง (Form)	42
ภาพที่ 41 ภาพแสดงทัศนธาตุรูปทรง (Form)	43

ภาพที่ 42 ภาพแสดงทัศนธาตุพื้นที่ว่าง (Space).....	43
ภาพที่ 43 ภาพแสดงทัศนธาตุสีและบรรยากาศ (Color and Atmosphere).....	44
ภาพที่ 44 ภาพแสดงทัศนธาตุพื้นผิว (Texture).....	45
ภาพที่ 45 ภาพแสดงภาพต่างมิติของเทคนิค.....	46
ภาพที่ 46 แสดงภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1.....	48
ภาพที่ 47 แสดงภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 2.....	49
ภาพที่ 48 แสดงภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 3.....	50
ภาพที่ 49 แสดงภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 4.....	51
ภาพที่ 50 แสดงภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1.....	53
ภาพที่ 51 แสดงภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2.....	54
ภาพที่ 52 แสดงภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 3.....	55
ภาพที่ 53 แสดงภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1.....	57
ภาพที่ 54 แสดงภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2.....	58
ภาพที่ 55 แสดงภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3.....	59
ภาพที่ 56 แสดงภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4.....	60
ภาพที่ 57 แสดงภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 5.....	61
ภาพที่ 58 แสดงภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6.....	62

บทที่ 1 บทนำ

ประเทศไทยเป็นเมืองขนาดใหญ่ที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ รวมไปถึงบรรพบุรุษของชาวไทยเชื้อสายจีนที่มีการอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยตั้งแต่ปี ค.ศ. 1920 - 1995 ทำให้ปัจจุบันมีคนไทยเชื้อสายจีนอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก โดยประชากรชาวจีนรุ่นแรกที่มาอพยพเข้ามาในประเทศไทยนั้นนับถือศาสนาพุทธนิกายมหายาน และในด้านประเพณีวัฒนธรรมของการเคารพบรรพบุรุษที่ล่วงลับเพื่อแสดงความกตัญญูและระลึกถึงบุญคุณเป็นอิทธิพลจากความเชื่อของลัทธิขงจื๊อ ปัจจุบันชาวไทยเชื้อสายจีนจึงประกอบพิธีกรรมดั้งเดิมแบบความเชื่อของจีนผสมผสานกับความเชื่อของคนไทยไปด้วยกัน เช่น การจัดงานพิธีกรรมทางความเชื่อ เช่น วันตรุษจีน วันไหว้พระจันทร์ และวันเซ็งเม้ง เป็นต้น ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามพิธีกรรมทางความเชื่อของคนไทย ทั้งในเรื่องขั้นตอนและเครื่องประกอบในพิธีกรรมที่มีความแตกต่างไปจากความเชื่อเดิม การหลอมรวมทางวัฒนธรรมนี้จึงทำให้เทศกาลของชาวไทยเชื้อสายจีนเป็นเทศกาลที่คนไทยก็ได้มีส่วนร่วมเทศกาลทางวัฒนธรรมและประเพณีตลอดมา จะเห็นได้ว่าพิธีกรรมทางความเชื่อของคนไทยเชื้อสายจีนในปัจจุบัน มีการผสมผสานทางวัฒนธรรมและประเพณี ที่มีการทับซ้อนในเชิงสังคม ด้วยความหลากหลายถูกหลอมรวมเข้าด้วยกันอย่างสมบูรณ์แบบ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คนไทยเชื้อสายจีนมีเทศกาล ประเพณีและวัฒนธรรมที่หลากหลาย รวมทั้งประเพณีและพิธีกรรมทางวัฒนธรรมที่สืบทอดต่อกันมาอย่างยาวนาน เป็นการปฏิบัติเพื่อเคารพถึงบรรพบุรุษที่ยังคงมีชีวิตและที่ล่วงลับไปแล้ว เพื่อแสดงความระลึกถึงและความกตัญญู พิธีกรรมและประเพณีที่ให้ความสำคัญต่อการกตัญญูทวดที่ต่อครอบครัวนั้นได้รับมาจากบรรพบุรุษของคนไทยเชื้อสายจีนที่ได้อพยพมาจากจีนแผ่นดินใหญ่ ที่นับถือหลักคำสอนของลัทธิขงจื๊อมาอย่างยาวนาน และยึดมั่นในวัฒนธรรมของตนอย่างเหนียวแน่น ลัทธิขงจื๊อถือกำเนิดขึ้นเป็น “งานสอนด้านจริยธรรม-สังคม” ประเด็นสาระสำคัญของลัทธิขงจื๊อ คือ ความเชื่อเรื่องคุณธรรมที่เกิดจากความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ ดังคำสอนของขงจื๊อที่ว่า “จงปรนนิบัติบิดามารดาเป็นกิจวัตรในขณะที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ เมื่อท่านสิ้นบุญก็จงฝังศพท่านถูกต้องตามพิธีและเซ่นไหว้ท่านตามธรรมเนียม” (เฉาเทียน 2554) พิธีกรรมทางวัฒนธรรมของคนไทยเชื้อสายจีนจึงยังคงปฏิบัติและสืบทอดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้เทศกาลที่มีความสำคัญของคนไทยเชื้อสายจีน เช่น เทศกาลตรุษจีน เทศกาลเซ็งเม้ง เทศกาลสารทจีน และเทศกาลสารทเดือนสิบ อันแสดงให้เห็นว่าการประกอบพิธีกรรมตามเทศกาลดังกล่าวมีความสอดคล้องกับคำสอนเรื่องหลักของคุณธรรมความกตัญญูของขงจื๊อ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประการ คือ ประการที่หนึ่ง เป็นสิ่งที่สะท้อนเรื่องความกตัญญูต่อบิดามารดา คือ การปรนนิบัติดูแลบิดามารดา การกลับบ้านมาเยี่ยมเยียนบิดามารดาตามเทศกาลสำคัญ พร้อมทั้งเตรียมของกลับไปถวายพรบิดามารดาและฝากสมาชิกทุกคนในครอบครัว เพื่อให้บิดามารดาได้รับรู้ว่าท่านคือก่องดวงใจของบุตร และมีความสุขที่ได้เห็นบุตรมีความรักใคร่สามัคคี อยู่พร้อมหน้าพร้อมตากันเป็นครอบครัว ประการที่

สอง เป็นสิ่งที่สะท้อนเรื่องความกตัญญูต่อบรรพบุรุษคือ การระลึกถึงบรรพบุรุษผ่านการประกอบพิธีกรรม เช่นไหว้ตามเทศกาลสำคัญ โดยบุตรหลานจะพิธีพิถันเตรียมของไหว้นานาชนิดมาเช่นไหว้ จุดธูปเทียนทำน้อมยังมีชีวิตอยู่ เพื่อความเป็นสิริมงคลและนำมาซึ่งความสุขความเจริญแก่ครอบครัว ประเด็นสาระของวิทยานิพนธ์หัวข้อ “พลังแห่งสีสันตะวันออก” จึงเป็นการนำเสนอการหลอมรวมทางวัฒนธรรมของคนไทยเชื้อสายจีน ในบริบทของพิธีกรรมการแสดงความเคารพต่อบรรพบุรุษที่บ่งบอกถึงความกตัญญูและระลึกบุญคุณอันเป็นเอกลักษณ์โดยสะท้อนผ่านการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะด้วยเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut) ของคนไทยเชื้อสายจีนที่ถูกสืบทอดต่อกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

1.2 ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ จากเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้โดยเนื้อหาสาระพูดถึงความเชื่อ พิธีกรรมและความเป็นเอกลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีน รวมไปถึงการไหว้บูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของจีน เพื่อสะท้อนความเชื่อทางพิธีกรรมในการแสดงความเคารพต่อบรรพบุรุษอันเป็นเอกลักษณ์ที่บ่งบอกถึงความกตัญญูกตเวทีและระลึกถึงบุญคุณของบรรพบุรุษอย่างสูง เป็นพิธีกรรมที่สอดแทรกกุศโลบายจึงให้เกิดความรักใคร่ในหมู่เครือญาติ โดยการทับซ้อนของวัฒนธรรมคือจุดบันดาลใจเริ่มต้นในการสร้างสรรค์ ที่เกิดจากความประทับใจจากมนต์เสน่ห์การผสมผสานระหว่างประเพณีวัฒนธรรมความเป็นอยู่ที่มีร่วมกัน และการทับซ้อนในเชิงสังคมที่มีความหลากหลายในสองวัฒนธรรมถูกหลอมรวมเข้าด้วยกัน นำมาสู่การสร้างสรรค์ผลงานด้วยกระบวนการทางศิลปะภาพพิมพ์ (Printmaking) ผ่านเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut) ที่มีลักษณะพิเศษโดยการแกะไม้แบบศิลปะกึ่งนามธรรม (Semi-Abstract) เป็นลักษณะภาพที่มีการตัดทอนรูปทรงบางส่วนออกและตัดแปลงให้เปลี่ยนไปจากความจริง แสดงความรู้สึกทรงพลัง สีเส้นที่ตั้งใจให้สีแต่ละสีทับแต่ละเลเยอร์ (Layer) ขึ้นมาอย่างชัดเจน โดยที่มีรูปทรงที่ตั้งใจจะแสดงให้ผู้ดูเห็น แต่ก็ขึ้นกับการมองของผู้ดูเช่นกัน ผสมผสานรูปแบบเชิงสัญลักษณ์ในศิลปะวัฒนธรรม มีทั้งบริบทของสีเส้นที่เปรียบดั่งประเพณีการเฉลิมฉลอง รูปทรงสถาปัตยกรรมในพุทธสถานจีน วิธีชีวิตที่สะท้อนถึงเอกลักษณ์ไทย-จีน

1.3 แนวความคิดในการสร้างสรรค์

จากวิถีชีวิตของคนไทยเชื้อสายจีน ผสมผสานกับรูปแบบเชิงสัญลักษณ์ในศิลปะวัฒนธรรมของประเพณีการเฉลิมฉลองที่สะท้อนถึงเอกลักษณ์ไทย-จีน ส่งต่อจากบรรพบุรุษมาสู่รุ่นผู้สร้างสรรค์ การทับซ้อนของวัฒนธรรมคือจุดบันดาลใจเริ่มต้นในการสร้างสรรค์ จากมนต์เสน่ห์การผสมผสานระหว่างประเพณีวัฒนธรรมความเป็นอยู่ที่มีร่วมกัน เกิดเป็นการทับซ้อนในเชิงสังคม สะท้อนออกมาในรูปสัญลักษณ์ทางศิลปะ ซึ่งสถาปัตยกรรมในพุทธสถานจีนหรือศาลเจ้า เป็นศาสนสถานที่มีศิลปะวัฒนธรรมจีน เป็นอาคารที่ประดิษฐานรูปเคารพตามความเชื่อของคนไทยเชื้อสายจีนเพื่อสักการะบูชา เป็นศูนย์กลางกิจกรรมของชุมชนและเป็นแหล่งท่องเที่ยว ศาลเจ้าจึงถือเป็นศาสนสถานี่แสดงถึงความป็นชาติพันธุ์จีนและยังเป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมที่ควรศึกษาและอนุรักษ์ อีกทั้งยังเปรียบเสมือนสัญลักษณ์ของชาวจีนในประเทศไทยไม่ต่างจากวัดไทย

ผู้สร้างสรรค์เติบโตมาในครอบครัวคนไทยเชื้อสายจีน ชีวประวัติวัฒนธรรมประเพณี เกิดเป็นความหลงใหลในมนต์เสน่ห์ของสีสันทันและเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมจีนในสถาปัตยกรรมของพุทธสถานจีน

งานสร้างสรรค์จึงนำเอาความประทับใจจากเอกลักษณ์ของศิลปวัฒนธรรมในพุทธสถานจีน แสดงออกผ่านรูปแบบศิลปะกึ่งนามธรรม ที่มีสีสันทันเป็นลักษณะเด่นเฉพาะของคนตะวันออกจึงสะท้อนบริบทของสี สื่อถึงพลังความเชื่อ ความศรัทธาต่อศาสนสถาน เพื่อสะท้อนคุณค่า ความงาม และยังเป็นสิ่งบ่งชี้ถึงศิลปวัฒนธรรมที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ ซึ่งการสร้างสรรค์ผลงานได้รับอิทธิพลจากความเชื่อของสีจีนโบราณ เช่น สีแดงเปรียบเสมือนพลังความสุข ความสนุกสนาน ความโชคดี แสงสว่าง ความอบอุ่น พลังกำลังและความรุ่งโรจน์ โดยจะพบเจอสีนี้ในทุก ๆ เทศกาลของจีนเพราะเป็นสีมงคล สีเขียวเป็นสัญลักษณ์ของแผ่นดินความอุดมสมบูรณ์ การเจริญเติบโตหรือการเปลี่ยนแปลงไปสู่สิ่งใหม่ที่ดีกว่า สีเหลืองหรือสีทองเป็นสีของจักรพรรดิราชวงศ์ ความเป็นปึกแผ่นมั่นคง ทั้งในแง่อารมณ์ความรู้สึกของชีวิต สีขาวคือสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความสว่าง บริสุทธิ์ และสมปรารถนา แต่ในวัฒนธรรมจีนสีขาวยังเป็นสีแห่งความโศกเศร้าที่ใช้ในงานศพเกี่ยวเนื่องกับความตาย จึงเป็นสีต้องห้ามสำหรับงานมงคล และสีดำคือสัญลักษณ์ของพลังอำนาจและความอ่อนไหวไปพร้อมกัน รวมไปถึงความคลุมเครือไม่แน่นอนเช่นเดียวกับกระแสน้ำที่หมายถึงความลึกซึ้งที่อยากจะหยั่งถึง ดังนั้นการพิมพ์สีทับซ้อนกันหลายชั้นเปรียบเสมือนการส่งต่อวัฒนธรรมจากรุ่นสู่รุ่นและยังเป็นการทับซ้อนของวัฒนธรรมไทย-จีนร่วมอยู่ด้วย อีกทั้งการแกะไม้เปรียบเสมือนร่องรอยความทรงจำของบรรพบุรุษที่ล่องลับ เมื่อจากไปยังคงคำสอน ให้สั่งสมแง่คิดแก่ลูกหลานในการดำเนินชีวิตต่อไป

1.4 สมมติฐานของการศึกษา

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของผู้สร้างสรรค์ ต้องการที่จะถ่ายทอดเรื่องราววิถีชีวิตจริงที่ได้เกิดเป็นคนไทยเชื้อสายจีนของผู้สร้างสรรค์ ต้องการสื่อให้คนไทยที่มีความหลากหลายเชื้อชาติในประเทศได้เห็นถึงวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมที่งดงามของคนไทยเชื้อสายจีน ได้รับรู้ถึงความเชื่อทางพิธีกรรมในการแสดงความเคารพต่อบรรพบุรุษอันเป็นเอกลักษณ์ที่บ่งบอกถึงความกตัญญูกตเวทีและระลึกถึงบุญคุณของบรรพบุรุษอย่างสูงเป็นพิธีกรรมที่สอดแทรกกุศโลบายเพื่อให้เกิดความรักใคร่ในหมู่เครือญาติ โดยมีการทับซ้อนของวัฒนธรรมทั้งไทย-จีนอย่างลงตัว สะท้อนผ่านภาษาภาพด้วยศิลปะภาพพิมพ์เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut) ที่มีบรรยากาศของประเพณีการเฉลิมฉลอง กลิ่นอายความรื่นเริง ผ่านสีสันทัน รูปแบบรูปทรงที่โดนตัดทอน ส่งผลให้รู้สึกถึงพลัง ความรัก และคุณค่าของวัฒนธรรม

1.5 ขอบเขตการศึกษา

1.5.1 ด้านเนื้อหาของงานสร้างสรรค์ (Content)

นำเสนอเนื้อหาความคิดและเรื่องราวจากความประทับใจในโครงสร้างและสีสันทันบรรยากาศจากพุทธสถาน-สถาปัตยกรรมจีน ด้วยบริบทของแสงสีแบบจีนที่ให้ความหมายเชิงสัญลักษณ์ถึงสภาวะรูปธรรมบนรูปลักษณะแห่งความเป็นไทยเชื้อสายจีน รวมถึงสภาพแวดล้อมประเพณีและวัฒนธรรมแบบตะวันออก

1.5.2 ด้านการศึกษา

วิเคราะห์รูปแบบแนวทางวิธีคิดและปรัชญาของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของศิลปินในลัทธิอิดีลลิสม์ (Idealism), ลัทธิอิมเพรสชันนิสม์ (Impressionism) และแบบศิลปะกึ่งนามธรรม (Semi-Abstract)

1.5.3 ด้านรูปแบบผลงาน (Style)

ใช้รูปทรง ลวดลายของจิตรกรรมฝาผนังจีน ผสมผสานทับซ้อนกันจนก่อเกิดรูปร่างรูปทรงที่เป็นเอกลักษณ์ความเป็นไทย-จีน เป็นระนาบมิติในบรรยากาศของสีเช่นเดียวกับลวดลายในแบบของศิลปะไทย โดยการแสดงออกในผลงาน จะแสดงเรื่องราวรูปทรงเกือบชัดเจน เป็นการแสดงที่ตัดทอน (Distortion) จากรูปทรงจริงเหลือเพียงสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายเฉพาะตัว โดยใช้สี-แสงเป็นตัวกำหนดพลัง อารมณ์ ความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์

1.5.4 ด้านเทคนิควิธีการ (Technique)

สร้างผลงานผ่านกระบวนการภาพพิมพ์ผิววนูน (Relief Process) ด้วยเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut) ที่มีลักษณะและวิธีการ โดยการแกะ-พิมพ์ทับซ้อนเลเยอร์ (Layer) จนกว่าศิลปินรู้สึกว่าการสร้างสามารถถ่ายทอดออกมาอย่างเต็มที่ โดยมีระบบความคิดแบบกึ่งนามธรรม (Semi-Abstract) จากวิธีการพิมพ์ทับซ้อนกันเพื่อสร้างความลงตัวในมิติแห่งบรรยากาศของประเพณี การเฉลิมฉลอง ความสนุกสนาน ความสุข ความปิติในเทศกาลนั้น ๆ จากโครงสร้างของสีตามที่เจตนาและความต้องการของผู้สร้างสรรค์

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 Printmaking

ศิลปะภาพพิมพ์ ภาพผลงานเกิดจากกระบวนการสร้างสรรค์แม่พิมพ์ ต้นแบบ แล้วพิมพ์ลงบนกระดาษหรือวัสดุผิวราบด้วยกรรมวิธีการกดหรือ กระทบจากแม่พิมพ์ ศิลปะภาพพิมพ์แบ่งเป็น 4 กระบวนการหลัก ได้แก่ การพิมพ์ภาพพิมพ์ผิววนูน (Relief Printing Process) การพิมพ์ภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Intaglio Printing) ภาพพิมพ์ลายฉลุ (Stencil Printing Process) และการพิมพ์ภาพพิมพ์หน้าราบ (Planographic Printing Process)

1.6.2 Woodcut

เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้เป็นภาพพิมพ์แบบผิววนูน วัสดุที่ใช้สร้างแม่พิมพ์ คือ แผ่นไม้เนื้ออ่อนหรือแผ่นกระดาษอัด โดยใช้ส่วเป็นเครื่องมือในการสร้างร่องรอยบนแม่พิมพ์ด้วยกรรมวิธีการแกะ ขุด ขีด ลงบนผิวของแม่พิมพ์

1.6.3 Relief Process

กรรมวิธีการพิมพ์ที่พิมพ์จากผิวส่วนที่อยู่สูงสุดของแม่พิมพ์ ส่วนที่ถูกแกะ ขุด ขีด หรือส่วนที่เป็นร่องลึกลงไปจะไม่ถูกพิมพ์ ภาพของผลงานที่ได้จะเกิดจากสีที่ติดอยู่ในส่วนบนที่นูนขึ้นของแม่พิมพ์ เทคนิคของภาพพิมพ์ กระบวนการนี้ได้แก่ ภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut) ภาพพิมพ์แกะยาง (Linocut) ตรายาง (Rubber Stamp) ภาพพิมพ์จากวัสดุต่าง ๆ

1.6.4 Impressionism

ลัทธิอิมเพรสชันนิสม์ (เกิดเมื่อ ค.ศ. 1875) ศิลปะแบบอิมเพรสชันนิสม์ จะมุ่งเน้นถึงการวาดภาพที่จับซึ่งสายตาสัมผัสรับรู้ในช่วง ณ เวลานั้นและเป็นช่วงเวลาที่ฉับพลัน และจะมีการแยกแยะสีที่จะเข้ามาประกอบกันเข้าเป็นแสงที่สองต้องสิ่งต่าง ๆ ทำให้เกิดพื้นผิวภาพที่เต็มไปด้วยสีสันทที่แปรเปลี่ยนเป็นภาพที่เต็มไปด้วยความเคลื่อนไหวไม่หยุดนิ่ง

1.6.5 Idealism

ลัทธิอิดีลลิสม์ (เกิดเมื่อ ค.ศ. 1860) ศิลปินในลัทธิอิดีลลิสม์ จะมีทัศนคติในการสร้างผลงานดังนี้ คือ แสดงให้เห็นแง่ดีของชีวิต แสดงความคิด นึกฝัน หรือความรู้สึก ลัทธินี้ประกอบกันหลายชนชาติที่มีทัศนคติตรงกัน

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

กล่าวคือการสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ชุดวิทยานิพนธ์ภายใต้หัวข้อ “พลังแห่งสีสันตตะวันตก” ผู้สร้างสรรค์ได้รับอิทธิพลในการสร้างสรรค์ จากหลากหลายด้าน ศึกษาข้อมูลจากประสบการณ์จริง ๆ ในชีวิต เพื่อนำมาพัฒนาและกลั่นกรองสู่กระบวนการของการสร้างสรรค์ผลงาน โดยแบ่งลักษณะของข้อมูลได้แก่ อิทธิพลทางด้านสภาพแวดล้อม อิทธิพลทางด้านศิลปวัฒนธรรม อิทธิพลทางด้านสถาปัตยกรรม อิทธิพลทางด้านรูปแบบทางศิลปกรรมเทคนิควิธีการ และอิทธิพลที่ได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปิน

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของผู้สร้างสรรค์ เป็นการถ่ายทอดจากความรู้สึก สำนึกของผู้สร้างสรรค์ที่มีต่อครอบครัว โดยมีความผูกพันในเชื้อสายที่ครอบครัวและตัวผู้สร้างสรรค์เป็นคนไทยเชื้อสายจีน “แซโหว่” ที่มีวิถีชีวิต ที่รู้สึกว่าคุณสร้างสรรค์แตกต่างไปจากคนอื่นในบางเรื่อง โดยที่ไม่ได้ดำเนินชีวิตแปลกแยกไปจากครอบครัวอื่น แต่ผู้สร้างสรรค์ถือว่าเป็นเรื่องที่ดีที่ผู้สร้างสรรค์ได้เกิดเป็นคนไทยเชื้อสายจีน ปัจจุบันสภาพแวดล้อมของสังคมมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม จะเห็นได้ว่ามีการหลอมรวมทางวัฒนธรรม ความเชื่ออยู่มาก ดังนั้นผู้สร้างสรรค์ที่เป็นคนไทยเชื้อสายจีนได้ผ่านและมองเห็นอิทธิพลที่มีต่อผู้สร้างสรรค์ดังต่อไปนี้

2.1 อิทธิพลทางด้านสภาพแวดล้อม

ตั้งแต่จำความได้ผู้สร้างสรรค์เติบโตมาในครอบครัวคนไทยเชื้อสายจีน อยู่ภายใต้กรอบประเพณี วัฒนธรรมรวมถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของความเป็นไทย-จีน ผู้สร้างสรรค์ได้ผ่านพิธีกรรมของบรรพบุรุษ ผ่านเทศกาลที่เหมือนเป็นการเฉลิมฉลอง มีแสงสีเสียงที่ตื้นตาตื่นใจอยู่เสมอ จึงทำให้ผู้สร้างสรรค์มองเห็นแต่ความสนุกสนาน รื่นเริง เมื่อได้รู้ว่าจะถึงเทศกาลนั้น ๆ จะมีความรู้สึกอบอุ่นทุกครั้งเวลาได้มีการรวมตัวในเครือญาติ ทุกคนมารวมตัวกันเฉลิมฉลองโดยที่ตอนนั้นผู้สร้างสรรค์ไม่รู้ถึงความสำคัญ และความหมายของการรวมตัวในทุก ๆ ปี จนผู้สร้างสรรค์ได้เติบโตขึ้น เริ่มได้เห็นถึงความสำคัญของบรรพบุรุษ ความเชื่อ พิธีกรรมและความเป็นเอกลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีน รวมไปถึงการไหว้บูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของจีน การแสดงความเคารพต่อบรรพบุรุษอันเป็นเอกลักษณ์ที่บ่งบอกถึงความกตัญญูกตเวทีและระลึกถึงบุญคุณของบรรพบุรุษอย่างสูง และยิ่งภาคภูมิใจที่รู้ว่าพิธีกรรมของคนไทยเชื้อสายจีนมีการสอดแทรกกุศโลบายเพื่อให้เกิดความรักใคร่ในหมู่เครือญาติ ทั้งนี้ทำให้ผู้สร้างสรรค์มีความปิติในการที่ได้เกิดเป็นคนเชื้อสายจีน เป็นจุดบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน

ภาพที่ 1 ภาพการเฉลิมฉลองเทศกาลตรุษจีนของวัด ศาลเจ้าหน้าจาช่าไท่จื้อ หรือ วิหารเทพสถิตพระกิติ
เฉลิม

เข้าถึงเมื่อ

26 กรกฎาคม 2564

เข้าถึงได้จาก

<https://thiteaw.blogspot.com/2014/04/chinesenewyearnaja.html>

ภาพที่ 2 ภาพการเฉลิมฉลองเทศกาลตรุษจีนของวัด ศาลเจ้าหน้าจาช่าไท่จื้อ หรือ วิหารเทพสถิตพระกิติ
เฉลิม

เข้าถึงเมื่อ

26 กรกฎาคม 2564

เข้าถึงได้จาก

<https://thiteaw.blogspot.com/2014/04/chinesenewyearnaja.html>

2.2 อิทธิพลทางด้านวัฒนธรรม ความเชื่อและประเพณี

2.2.1 วัฒนธรรม ประเพณีและความเชื่อของจีน

จีนมีความเชื่อ ประเพณีและวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวมีประวัติความเป็นมาและความหมายที่ซ่อนเร้นไว้ในประเพณีต่าง ๆ ผู้สร้างสรรค์ได้ค้นคว้า สัมภาษณ์และบันทึกข้อมูลไว้โดยสังเขป เพื่อจะได้เข้าถึงความหมายนัยยะของประเพณี ถึงความสำคัญต่อคนไทยเชื้อสายจีน และรวมไปถึงคนไทยที่นิยมนำประเพณี วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและการดำเนินชีวิตมาใช้ในชีวิตประจำวันอย่างถูกต้อง ดังนั้นจากผู้สร้างสรรค์ได้เข้าร่วมเทศกาลต่าง ๆ ด้วยตัวเองมาตั้งแต่อดีต จึงทราบได้ว่าเทศกาลทั้งหมดของความเชื่อจีนนั้น มีจุดมุ่งหมายไปในทางเดียวกัน คือเพื่อต้องการเคารพ ระลึกถึงและแสดงถึงความกตัญญูต่อ “บรรพบุรุษ” ผู้สร้างสรรค์จึงต้องการนำเสนอเทศกาลที่โดดเด่นและสำคัญบางเทศกาล คือ

2.2.1.1 เทศกาลตรุษจีน

วันขึ้นปีใหม่ของชาวจีน สมัยโบราณในยุคราชวงศ์ต่าง ๆ นับช่วงพันปีเก่าเข้าปีใหม่แตกต่างกันไป กระทั่งปี ค.ศ. 105 (B.C.) ฮั่นอู่ตี้ฮ่องเต้แห่งราชวงศ์ฮั่นปรับเปลี่ยนระบบปฏิทินใหม่ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เรียกว่า ปฏิทินไท่ซูลี่ ซึ่งปรับปรุงขึ้นจากระบบปฏิทินของราชวงศ์เซี่ย (21-16 ศตวรรษ B.C.) ถือเอาวันแรกของปีกัษลีซุน 立春 เป็นวันขึ้นปีใหม่ ชาวจีนจึงนับเอาวันนี้เป็นวันขึ้นปีใหม่มา 2010 ปีแล้ว วันตรุษจีนหรือปีใหม่นี้ จีนโบราณเรียกว่า 过年 ก้าวเหนียน ผ่านปีหรือ 元旦 หยวนตัน - ขึ้นปีใหม่ เทศกาลตรุษปีใหม่หรือตรุษวสันต์นี้ เดิมเป็นเทศกาลเฉลิมฉลองการเก็บเกี่ยวที่อุดมสมบูรณ์ นักวิชาการเริ่มวิเคราะห์จากคำว่า “เหนียน” 年 ซึ่งปัจจุบันแปลว่า “ปี” เทศกาลตรุษจีน เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “ก้าวเหนียน” 过年 (ถาวร สิกขโกศล, 2561)

ในสมัยโบราณ (ก่อนราชวงศ์โจว) “เหนียน” หมายถึงรอบการเจริญเติบโตของธัญพืชรอบหนึ่ง ธัญพืชสุกพร้อมที่จะเก็บเกี่ยว หรือหมายถึงความอุดมสมบูรณ์ของการเพาะปลูก ดังนั้น คำว่า “ก้าวเหนียน” เดิมที่ไม่ได้หมายถึงการสิ้นปีเก่าขึ้นปีใหม่ แต่หมายความว่าเป็นปีนั้น ๆ เก็บเกี่ยวได้อุดมสมบูรณ์

โดยทั่วไปแล้ว การเพาะปลูกในตงจ้วนจะเก็บเกี่ยวกันตอนปลายฤดูใบไม้ร่วง ส่วนฤดูหนาวคือช่วงระยะล่าสัตว์ เมื่อเราย้อนกลับไปดูการกำหนดเดือนอ้ายขึ้นปีใหม่ในปฏิทินโบราณทั้ง 4 ระบบ จะเห็นว่ากัษเซี่ย ขึ้นปีใหม่ตอนปลายเดือนมกราคม กัษซางขึ้นปีใหม่ตอนปลายเดือนธันวาคม กัโจวขึ้นปีใหม่ตอนปลายเดือนพฤศจิกายน กัฉินขึ้นปีใหม่ตอนปลายเดือนตุลาคม จะเห็นได้ว่ามีการขึ้นปีใหม่ในเวลาที่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากความแตกต่างของฤดูกาล

เทศกาลปีใหม่มีขึ้นอย่างเป็นเอกภาพพร้อมเพรียงกัน หลังจากจักรพรรดิฮั่นอู่ตี้ประกาศใช้ปฏิทินไท่ซูลี่ เมื่อ ค.ศ. 105 แล้ว ดังนั้นเทศกาลปีใหม่จีนหรือตรุษจีนเริ่มกำหนดอย่างเป็นทางการในรัชสมัยฮั่นอู่ตี้ ในส่วนคติชาวบ้านก็มีนิทานพื้นบ้านอธิบายว่าทำไมจึงเรียกเทศกาลตรุษวสันต์ว่า “ก้าวเหนียน” 过年

ในรัชสมัยของจู๋อิ๋ โอรสสวรรค์องค์ที่ 14 แห่งราชวงศ์ซาง มีชายหนุ่มคนหนึ่งชื่อ ว่านเหนียน 万年 เห็นว่าการประกาศปฏิทินกำหนดฤดูกาลของราชสำนักมีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนไปจากสภาพภูมิอากาศที่เป็นจริง อันก่อผลเสียหายแก่การกสิกรรมและการปศุสัตว์มาก ว่านเหนียนจึงพากเพียรพยายามติดตามศึกษาดาราศาสตร์ ศึกษาเงาตะวันจากนาฬิกาแดด จนกระทั่งทราบต้นตอที่มาของความผิดพลาดของการคำนวณปฏิทินแบบเดิม ขณะนั้นโอรสสวรรค์จู๋อิ๋เอง ก็ทรงร้อนพระทัยห่วงใยที่การกำหนดฤดูกาลไม่แม่นยำ แต่อาเหิง อำมาตย์ผู้ควบคุมการคำนวณฤดูกาลไม่ยอมรับว่าตนด้อยความรู้ความสามารถ กลับเสนอจู๋อิ๋ว่าการที่ฤดูกาลไม่ตรงกับที่ได้คำนวณกำหนดไว้ นั้น เนื่องจากพลเมืองกระทำการสิ่งที่ไม่ดีผลบहु่เทพยดาฟ้าดิน โอรสสวรรค์จักต้องก่อสร้างหอมหิม่า แล้วนำอำมาตย์ทั้งหมดขึ้นไปบวงสรวงเทพยดาฟ้าดินพร้อมกัน จู๋อิ๋ ทรงเชื่อตามที่อาเหิง (อำมาตย์ผู้ควบคุมการคำนวณฤดูกาล) เสนอ จึงทรงสั่งให้เก็บส่วยจากพลเมืองในแคว้น เพื่อนำมาเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับบวงสรวงฟ้าดิน ฝ่ายว่านเหนียนเห็นว่าการทำเช่นนี้ ไม่อาจแก้ปัญหาได้ แต่ยิ่งจะทำให้เพิ่มความทุกข์ยากลำบากต่อราษฎรเป็นทวีคูณ ว่านเหนียนจึงขอเข้าเฝ้าจู๋อิ๋ แล้วอธิบายสาเหตุที่การคำนวณปฏิทินแบบเก่าผิดพลาดคลาดเคลื่อนให้จู๋อิ๋ฟัง จู๋อิ๋ทรงยอมรับหลักการของว่านเหนียน จึงระงับพิธีบวงสรวงนั้นไป แล้วสร้างหอดาราศาสตร์ให้ว่านเหนียนใช้ทำงานค้นคว้า (ถาวร ลิกซโกศล, 2561) อาเหิง (อำมาตย์ผู้ควบคุมการคำนวณฤดูกาล) แทนที่จะดีใจที่วิทยาการจะก้าวหน้าขึ้น กลับอิจฉาริษยาว่านเหนียน เกรงว่าหากว่านเหนียนปรับปรุงปฏิทินสำเร็จ ตนจะถูกปลดออกจากตำแหน่งขุนนาง อาเหิงจึงว่าจ้างมือสังหารไปฆ่าว่านเหนียน แต่เนื่องจากว่านเหนียนทำงานในหอดาราศาสตร์ ทั้งกลางวันกลางคืน ภายนอกหอก็มีทหารพิทักษ์รักษาเวรยาม มือสังหารจึงหาโอกาสฆ่าว่านเหนียนไม่ได้สักที เวลามานมาเนิ่นนานมือสังหารจึงตัดสินใจใช้ธนูลอบยิง ว่านเหนียนถูกรูที่แขน แต่คนร้ายเองที่ถูกจับนำไปสอบสวนต่อหน้าจู๋อิ๋ เมื่อความลับเปิดเผยขึ้นอาเหิงจึงถูกประหาร

ในคืนวันนั้นจู๋อิ๋ก็เสด็จไปเยี่ยมว่านเหนียนที่หอดาราศาสตร์ เมื่อไปถึงว่านเหนียนได้พูดว่า “ขณะนี้เป็นเวลาเที่ยงคืนพอดี ปีเก่ากำลังผ่านพ้น วสันตฤดูกำลังเริ่มต้น ขอพระองค์จงทรงตั้งชื่อวันนี้ไว้เป็นที่ระลึกเถิด” จู๋อิ๋ จึงทรงตั้งชื่อนี้ว่า “วันตรุษชุน” (春节) แล้วทรงชวนว่านเหนียนไปพักรักษาตัวในราชวัง แต่ว่านเหนียนยืนหยัดที่จะทำงานในหอดาราศาสตร์ต่อไป

กาลเวลาผ่านไปอีกสามปี ว่านเหนียนจึงปฏิรูประบบปฏิทินเสร็จสมบูรณ์ แต่ทว่าบัดนี้ ว่านเหนียนผู้แต่เดิมยังเป็นหนุ่มฉกรรจ์ได้เปลี่ยนเป็นชายชราผมหงอก โอรสสวรรค์จู๋อิ๋ทรงประทับพระทัยในอุตสาหะวิริยะของว่านเหนียนจึงทรงตั้งชื่อปฏิทินใหม่นี้ว่า “ปฏิทินว่านเหนียน” (ว่านเหนียนลี่) และทรงแต่งตั้งให้ว่านเหนียนเป็นเทพแห่งอายุวัฒนะ นี่เองคือต้นตอที่ชาวบ้านจีนเรียกตรุษชุนว่า “กั้วเหนียน” และในเทศกาลนี้ชาวบ้านก็มักนิยมแขวนภาพ “เทพแห่งอายุวัฒนะ” (ไต้่วซิง) เพื่อรำลึกถึงคุณูปการความดีงามและคุณธรรมของ “ว่านเหนียน”

จากการที่ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาและทำความเข้าใจในเทศกาลตรุษจีนมาโดยตลอด เทศกาลดังกล่าวมีสำคัญเปรียบเสมือนวันขึ้นปีใหม่ของจีน โดยผู้สร้างสรรค์ได้แรงบันดาลใจในการทำงานจากเทศกาลตรุษจีนเป็นส่วนใหญ่ ทั้งในด้านประเพณี วัฒนธรรม การเฉลิมฉลอง ความตื่นตาตื่นใจ รวมไปถึงแสงสีเสียงที่มีอยู่ในเทศกาล ซึ่งมีความหลงใหลในขนบธรรมเนียมปฏิบัติที่ผู้สร้างสรรค์ได้สัมผัสตั้งแต่ยังวัยเยาว์จนถึงปัจจุบัน ดังนั้นการสร้างสรรค์ผลงานในหัวข้อ “พลังแห่งสีสัน

ตะวันออก” เพื่อจะสะท้อนวิถีชีวิต ความเชื่อ ประเพณีและวัฒนธรรมของคนไทยเชื้อสายจีน ที่เป็นจุดเชื่อมโยงเชื้อสายและครอบครัวของผู้สร้างสรรค์ อีกทั้งยังเป็นส่วนหนึ่งที่ต้องการสื่อและถ่ายทอดออกมาผ่านผลงานของผู้สร้างสรรค์อย่างชัดเจน (ถาวร สิกขโกศล, 2561)

2.2.1.2 เทศกาลวันเซ็งเม้ง

วันเซ็งเม้งเป็น 1 ของ 24 ฤดูกาลตามจันทรคติของจีน ส่วนมากจะเป็นช่วงเวลาต้นเดือนเมษายนตามปฏิทินสมัยปัจจุบัน พอถึงวันนี้ผู้คนจะเดินทางไปกราบไหว้บรรพบุรุษ เดินเที่ยวชมวิว และเก็บกิ้งหริว (ต้นหลิว) กลับมาเสียบประตูบ้าน

ในท้องที่บางแห่งของจีนเรียกวันเซ็งเม้งว่าเป็นเทศกาลผี จะเห็นได้ว่าเป็นวันเส้นไหว้บรรพบุรุษ เวลาก่อนและหลังวันเซ็งเม้ง ทุกครอบครัวจะไปไหว้หลุมบรรพบุรุษ ตัดกิ่งหญ้า รกที่ขึ้นตามหลุมศพ เพิ่มดินใหม่บนหลุม แล้วจุดธูปเทียน เผากระดาษเงินกระดาษทองกราบไหว้ แสดงความไว้อาลัย การไหว้สุสานบรรพบุรุษในเทศกาลเซ็งเม้งเป็นประเพณีสำคัญของจีน และสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน เพียงแต่ว่าพิธีไหว้จะเรียบง่ายกว่าสมัยก่อน มีรูปแบบทั้งการไหว้ของแต่ละครอบครัว (ประสิทธิ์ เงินชัย, 2558)

ในเทศกาลเซ็งเม้งยังมีกิจกรรมปลูกต้นไม้ มีกลอนโบราณจีนที่บรรยายทิวทัศน์ว่า ต้นหลิวทั่วเมืองออกใบสีเขียวอ่อนเหมือนหมอกสีเขียวเต็มท้องฟ้า ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของช่วงเทศกาลเซ็งเม้ง

2.2.1.3 สารทจีน (เทศกาลสำคัญที่กำลังเปลี่ยนแปลง)

สารทจีน เป็นเทศกาลสำคัญทั้งของลัทธิขงจื้อ พุทธศาสนา ศาสนาเต๋า และชาวบ้าน ในอดีตเป็นเทศกาลใหญ่มาก ปัจจุบันลดความสำคัญลง แต่ยังคงแพร่หลายอยู่ในหมู่ชาวบ้านจีนภาคใต้ และเป็นเทศกาลใหญ่ เป็น 1 ใน 8 เทศกาลสำคัญประจำปีของจีนแต่จีว แต่ในประเทศไทย สารทจีนเป็นเทศกาลจีนสำคัญอันดับ 2 รองจากเทศกาลตรุษจีน

วันเทศกาลสารทจีนคือวันเทวสมภพของเทพจงหยวน จึงเรียกว่า “จงหยวนเจี๋ย (ตงหวังจี้เจี๋ย) แปลว่า เทศกาลเทพจงหยวน ตรงกับวันกลางเดือน 7 จึงเรียกว่า “ซีเยว่ปุ้น (ซิกวีวยะปั่ว) หมายถึงเทศกาลกลางเดือน 7

เทศกาลนี้มีกิจกรรมเกี่ยวเนื่องตั้งแต่ต้นจนถึงสิ้นเดือน 7 คือวัน 1 ค่ำ เป็นวัน “เปิดยมโลก” ให้ผีทั้งหลายออกมารับการเช่นสังเวท วัน 15 ค่ำ เป็นวันไหว้ใหญ่ทั้งผีบรรพชนและผีไม่มีญาติ วันสิ้นเดือน 7 (30 ค่ำ หรือแรม 15 ค่ำ) เป็นวัน “ปิดประตูยมโลก” ผีทั้งที่ยังไม่ได้ไปผุดไปเกิดต้องกลับเข้ายมโลก วันต้นเดือน สิ้นเดือน มีพิธีไหว้ด้วย และมีพิธีทิ้งกระดาษอุทิศส่วนกุศลให้เปรตครั้งใหญ่ในช่วงครึ่งหลังของเดือน 7 กิจกรรมทั้งหมดล้วนแต่เกี่ยวกับผี คนจีนจึงถือว่าเดือน 7 เป็น “เดือนผี” และเทศกาลกลางเดือน 7 คือ “เทศกาลผี” แต่ที่คนไทยเรียกสารทจีนเพราะวันนี้ใกล้เคียงกับวันสารทไทย อีกทั้งอยู่ในช่วงต้นฤดูสารทหรือซิวเทียน (Autumn) ของจีนอีกด้วย

2.3 อิทธิพลทางด้านสถาปัตยกรรม

“ศาลเจ้าจีน” หรือ “พุทธสถานจีน” เป็นศาสนสถานทางชาติพันธุ์จีน เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ปรากฏขึ้นพร้อมกับชาวจีนโพ้นทะเลที่อพยพมายังประเทศไทย จุดประสงค์ของการสร้างศาลเจ้าประการแรกคือ เพื่อเป็นที่พึ่งทางจิตใจหรือเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางใจของชาวจีนที่ห่างบ้านเกิดเมืองนอน

ประการต่อมาเพื่อเป็นศูนย์รวมทางศาสนาและเป็นศูนย์กลางการพบปะทำกิจกรรมร่วมกันของผู้คนที่มาจากถิ่นเดียวกัน

ศาลเจ้าเปรียบเสมือนเป็นสัญลักษณ์ของชาวจีนในประเทศไทยที่สร้างขึ้นมาเพื่อเป็นศูนย์รวมกลุ่มความสัมพันธ์หรือเพื่อสร้างสิ่งยึดเหนี่ยวให้แก่คนในกลุ่มของตน สอดคล้องกับนักวิชาการด้านจีนศึกษาที่ได้ให้ความหมายของศาลเจ้าไว้ว่า ศาลเจ้าเป็นศาสนสถานที่ชาวจีนรวมกลุ่มสร้างขึ้น เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างคนกลุ่มภาษาเดียวกัน เพื่อใช้เป็นที่ประดิษฐานรูปเคารพที่พวกตนติดตัวมา หรือกราบไหว้เทพเจ้าที่กลุ่มภาษาของตนเคารพนับถือ หรือสร้างขึ้นเพื่อเป็นศาลประจำเขตหนึ่งของชาวจีนทุกกลุ่มภาษาที่อาศัยอยู่ปะปนในเขตเดียวกัน ดังนั้นศาลเจ้าจึงถือเป็นศาสนสถานที่แสดงถึงความเป็นชาติพันธุ์จีน เป็นสถานที่สำคัญที่อุดมไปด้วยคุณค่าของชาติพันธุ์ ทั้งยังเป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมที่ควรศึกษาและการอนุรักษ์ (พรพรรณ จันทโรนานนท์, 2546)

2.3.1 สถาปัตยกรรมวัดจีน

แม้ว่าพระพุทธศาสนานิกายมหายานจะมีหลายนิกาย อีกทั้งลักษณะทางสถาปัตยกรรมและพื้นที่ในการก่อสร้างตัวอาคารอาจแตกต่างกันไปบ้าง แต่สรุปได้ว่า ผังของศาสนสถานมีอยู่ 2 แบบ ดังนี้

1) แบบที่สร้างบนภูเขา อาคารจะกระจัดกระจายไปตามลักษณะของภูมิประเทศโดยเน้นการสอดคล้องกับลักษณะของพื้นที่นั้น ๆ เป็นหลัก เช่น บางแห่งนิยมขุดเจาะภูเขาเป็นวัด เรียกว่า ลีอู ถ้าที่ขุดเจาะเข้าไปนั้นภายในยังแบ่งออกเป็นวิหารต่าง ๆ อันเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปและพระโพธิสัตว์

2) แบบที่สร้างบนที่ราบ แต่เดิมวัดแบบนี้นิยมสร้างเจดีย์หรือสถูปเป็นหลักของวัด ดังนั้นผังของวัดจึงถือเอาเจดีย์หรือสถูปเป็นศูนย์กลาง นอกจากจะต้องมีระเบียงล้อมรอบแล้ว อาคารภายในระเบียงยังต้องจัดแบ่งเป็นอาคารส่วนหน้า อาคารส่วนหลัง และที่พำนักของสงฆ์ ต่อมาความนิยมสร้างเจดีย์หรือสถูปในวัดก็เสื่อมลง ทำให้สถาปัตยกรรมของวัดได้เปลี่ยนแปลงไป จากเดิมที่มีเจดีย์หรือสถูปเป็นส่วนสำคัญของวัดก็กลับกลายเป็นกลุ่มอาคารที่มีผังเป็นระบบ โดยมีวิหารประดิษฐานพระพุทธรูปเป็นศูนย์กลางของวัด เจดีย์หรือสถูปจึงลดความสำคัญลง ทำให้วัดที่สร้างขึ้นในสมัยนี้หลายแห่งไม่มีเจดีย์หรือสถูป ดังนั้นการเรียกขานวัดในสมัยนี้จึงไม่อาจเรียกว่า วัดเจดีย์ หรือวัดสถูป ได้อีกต่อไป หากวัดใดจะมีการสร้างเจดีย์หรือสถูป ก็ต้องสร้างให้แยกออกจากตัววัด โดยอาจสร้างไว้ด้านหน้า ด้านหลัง หรือด้านข้างของอาคารก็ได้ เจดีย์หรือสถูปจึงถือว่าเป็นส่วนประกอบของวัดไปในที่สุด (ต้วน ลี เซิง, 2543)

2.3.1.1 อาคารประกอบในวัดจีน

- 1) กลุ่มอาคาร
- 2) อาคารซานเหมิน หรืออาคาร ๓ ประตู
- 3) อาคารหน้าหรือเทียนหวางเตี้ยน หรือวิหารเทพแห่งสวรรค์
- 4) อาคารต้าสยงเป่าเตี้ยนหรือพระอุโบสถ (พรพรรณ จันทโรนานนท์,

2546)

2.3.1.2 วัดจีนในประเทศจีน (ในอดีต)

วัดเป็นสถาปัตยกรรมพุทธศาสนาจีน กำเนิดขึ้นที่อินเดียและเริ่มเจริญพัฒนาในจีน นับตั้งแต่สมัยราชวงศ์เว่ยเหนือ สถาปัตยกรรมเหล่านี้ได้บันทึกไว้ซึ่งการพัฒนาทางวัฒนธรรมความเจริญรุ่งเรืองและความเสื่อมโทรมทางศาสตร์ในสังคมศักดินาของจีนมีคุณค่าทางศิลปะและประวัติศาสตร์อันสำคัญ

วัดของจีนยังคงเป็นแบบรูป 4 เหลี่ยมที่มีเส้นกลางแบ่งเขตจากใต้สู่เหนือ สิ่งก่อสร้างในเขตด้านซ้ายมือและด้านขวามือมีสัดส่วนตรงกัน นอกจากนี้จีนยังมีวัดแบบอุทยานค่อนข้างมาก วัดทั้งสองชนิดนี้ทำให้วัดของจีนมีทั้งความสง่างามและบรรยากาศธรรมชาติ

แผนผังวัดจีนส่วนใหญ่มีประตูเข้าวัด เข้าไปในวัดแล้วด้านซ้ายมือคือหอระฆัง ด้านขวามือคือหอกอง ด้านหน้าเป็นวิหารเทวดาที่มีภาพจตุโลกบาล ตรงไปข้างหน้าอีกมีตึ๊งเป่าเตียนหรือแปลว่าวิหารประธาน และหอเก็บคัมภีร์ ทั้งสองข้างมีกุฏิ และโรงอาหาร วิหารประธานเป็นสิ่งก่อสร้างที่ใหญ่ที่สุดและสำคัญที่สุดในวัด คำว่า “ตึ๊ง” นั้นหมายถึงพระพุทธรูปเจ้าตากยมุนี (Chinese Architecture, [ระบบออนไลน์])

ภาพที่ 3 สถาปัตยกรรมพุทธศาสนาจีน

เข้าถึงเมื่อ 26 กรกฎาคม 2564

เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/site/aroundworldchitecture/chinese-archi>

2.3.1.3 วัดจีนในประเทศไทย

ภาพที่ 4 สถาปัตยกรรมของวัดเล่งเน่ยยี่ 2

เข้าถึงเมื่อ 26 กรกฎาคม 2564

เข้าถึงได้จาก <https://mapio.net/pic/p-68135415/>

แม้ว่าประเทศไทยกับประเทศจีนจะมีสัมพันธ์ไมตรีกันมาอย่างยาวนานก็ตาม แต่วัดจีนวัดแรกในไทย คือ วัดป่าเพ็ญสินีพรต ที่เพิ่งสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 และผังของวัดอาจไม่สามารถกำหนดตามแบบที่กล่าวมาได้ เนื่องจากวัดแห่งนี้ตั้งอยู่ในอาคารสูงหลายชั้น ดังนั้นผังของสถาปัตยกรรมจึงถูกตัดแปลงไปตามสถานที่ วัดจีนที่ถือว่ามีผังสถาปัตยกรรมแบบจีนอย่างแท้จริงคือ วัดเล่งเน่ยยี่ หรือวัดมังกรกมลาวาส ที่เน้นอาคารหลักซึ่งประดิษฐานพระพุทธรูปเป็นแกนกลาง โดยมีอาคารประกอบ 2 ข้างสมดุลงัน นับจากประตูทางเข้าอาณาเขตวัด ตัวอาคารแบ่งเป็น 3 ตอน

สำหรับความเชื่อของชาวไทยเชื้อสายจีนนั้นดูได้จากการตั้งรูปเคารพภายในวัดจีน ทำให้สามารถแบ่งได้ 2 แบบ คือ

- 1) แบบที่มีความเป็นพุทธมหายานโดยแท้
- 2) แบบที่มีการผสมผสานทางความเชื่อของทั้ง ๓ ศาสนา ที่เรียกว่า ชานเจี้ยว (ตัวน ลี เซิง, 2543)

วัดจีนในประเทศไทยมีรูปแบบสถาปัตยกรรมตามแบบอย่างจีนโดยแท้ แม้การประดับหลังคาและตัวอาคารก็มีทั้งสถาปัตยกรรมแบบจีนภาคกลาง และจีนภาคใต้ แต่พิธีกรรมคงมีบางอย่างแตกต่างจากประเทศจีนบ้าง ทั้งนี้ บางพิธีจัดกันเฉพาะประเทศไทยเท่านั้น เช่น เทศกาลกินเจในเดือน ๙ ไม่ปรากฏหลักฐานว่าแต่เดิมประเทศจีนมีพิธีนี้ เพราะพิธีกินเจเริ่มต้นมาจากกลุ่มชาวไทยเชื้อสายจีนทางภาคใต้ของไทย

จากการที่ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษา และหลงใหลในสถาปัตยกรรมของพุทธสถานจีน อาจเป็นเพราะได้มีโอกาสได้พบเจอและเข้าไปสัมผัสสถานที่จริงอยู่บ่อยครั้งตั้งแต่ยังวัยเยาว์ จนปัจจุบัน จึงได้มีแรงบันดาลใจในการทำงานเรื่องในหัวข้อ “พลังแห่งสีสันตะวันออก” เพื่อสะท้อนวิถีชีวิต ความเชื่อ ประเพณีและวัฒนธรรมของคนไทยเชื้อสายจีนที่เป็นจุดเชื่อมโยงเชื้อสายและครอบครัวของผู้สร้างสรรค์ สถาปัตยกรรมของพุทธสถานจีนเป็นส่วนหนึ่งของผู้สร้างสรรค์นำมาสื่อและถ่ายทอดออกมาผ่านผลงานของผู้สร้างสรรค์อย่างชัดเจน

2.4 อิทธิพลทางด้านรูปแบบทางศิลปกรรมและเทคนิควิธีการ (กึ่งนามธรรม)

อิทธิพลทางด้านรูปแบบทางศิลปกรรมของผลงานผู้สร้างสรรค์ได้รับแรงบันดาลใจนั้น เป็นลักษณะผลงานรูปแบบของภาพประกอบเรื่อง (Illustration Painting) ในเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ ที่แฝงเนื้อหาด้วย พลัง ความรู้สึก วิถี ความเชื่อ ประเพณี และวัฒนธรรมอย่างชัดเจน ที่มีการพิมพ์ทับซ้อนของสีที่เปรียบเสมือนกับการทับซ้อนของวัฒนธรรมของไทยและจีนอย่างลงตัว ผู้สร้างสรรค์ได้รับอิทธิพลจากศิลปินหลายท่าน ทั้งทางด้านรูปแบบผลงาน เนื้อหาของตัวงาน รวมไปถึงเทคนิคการทำงานภาพพิมพ์แกะไม้ ที่ส่งผลให้มีการพัฒนาผลงานของผู้สร้างสรรค์ในการสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์

2.5 อิทธิพลด้านรูปแบบทางศิลปกรรมและจากศิลปิน

2.5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงศ์ศิริ คิตติ

ภาพที่ 5 ภาพผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงศ์ศิริ คิตติ

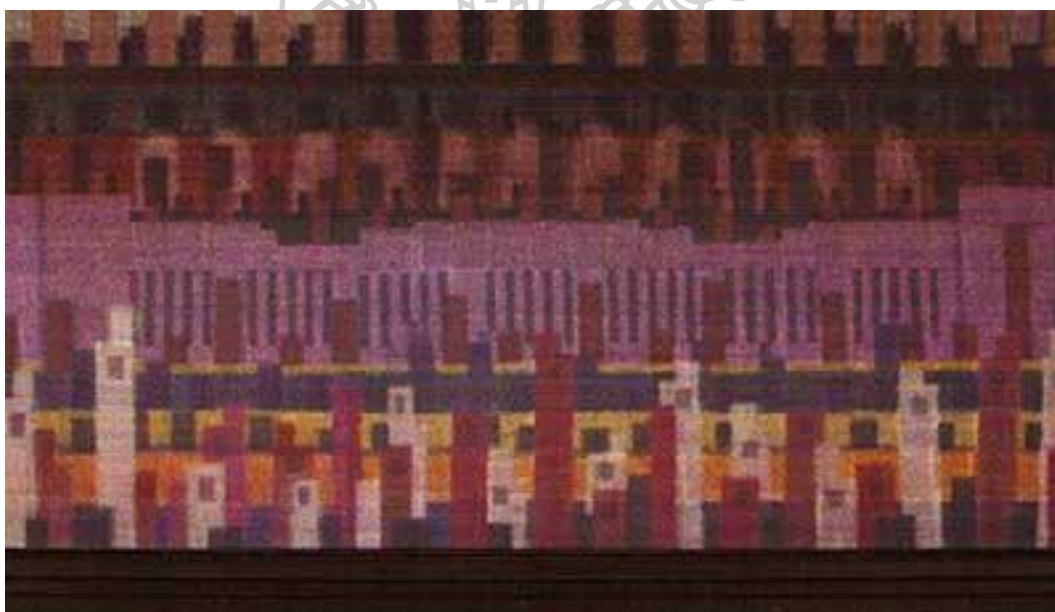
เข้าถึงเมื่อ 26 กรกฎาคม 2564

เข้าถึงได้จาก <http://www.barameeofart.com/product.php>

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงศ์ศิริ คิตติ วุฒิการศึกษา : ปริญญาเอก ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, ปริญญาโท : (ภาพพิมพ์) มหาวิทยาลัยศิลปากร, ปริญญาตรี : (ภาพพิมพ์) (เกียรตินิยมอันดับสอง) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีความเชี่ยวชาญในด้านศิลปะภาพพิมพ์ วาดเส้น สีน้ำ ทฤษฎีสีและองค์ประกอบศิลป์ โดยมีผลงานที่ได้รับรางวัลมาแล้วมากมาย อาทิเช่น รางวัลเหรียญเงินจากการประกวดศิลปกรรมแห่งชาติ, รางวัลยอดเยี่ยมจากการประกวดศิลปกรรมปตท., รางวัลเหรียญทองจากการประกวดศิลปกรรมบัวหลวง และรางวัลอื่น ๆ อีกมากมาย อีกทั้งยังได้รับเชิญให้ร่วมแสดงผลงานศิลปะที่สำคัญ ๆ อีกมากมาย อาทิเช่น นิทรรศการ 35 ภาพพิมพ์ประวัติศาสตร์รัตนโกสินทร์ 9 รัชกาล, นิทรรศการศิลปะ “Journey through The City of Angels” ร่วมกับบริษัท หลุยส์ วิตตอง ประเทศไทย International Print Exhibition, Japan and Thailand เป็นต้น และเคยจัดแสดงผลงานศิลปะเดี่ยวของตัวเองมาแล้วอีก

หลายครั้ง นอกจากนี้อาจารย์พงศ์ศิริยังเคยได้รับเกียรติให้ไปศึกษาดูงานศิลปะในต่างประเทศ อาทิ เช่น เวียดนาม สหรัฐอเมริกา เยอรมัน อิตาลี อีกทั้งยังได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรของ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ วิทยาเขตล้านนา, คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ทั้งยังเคยเป็นอาจารย์พิเศษของมหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์วิทยาเขตพะเยา อาจารย์พงศ์ศิริยังคงเป็นอาจารย์พิเศษของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ปัจจุบันอาจารย์พงศ์ศิริได้เป็นรองคณบดีฝ่ายพัฒนาคุณภาพนักศึกษา รวมถึงสอนประจำในสาขาวิชาภาพพิมพ์ คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และยังคงทำงานศิลปะอย่างสม่ำเสมอ

จากที่ได้ศึกษาผลงานของอาจารย์พงศ์ศิริ คิดดี มีความพิเศษในการสร้างสรรค์ผลงานโดยมีการคำนึงถึงเทคนิคที่จะนำมาใช้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ การเลือกใช้เทคนิคภาพพิมพ์แม่พิมพ์ตะแกรงไหม (Silkscreen) มาเป็นเทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นเทคนิคที่อาจารย์ได้มีประสบการณ์ที่มีความชำนาญอยู่แล้วอีกทั้งเป็นเทคนิคที่มีความอิสระและรวดเร็วในการสร้างสรรค์ สามารถที่จะใช้สีได้อย่างหลากหลายและสอดคล้องกับการสร้างต้นแบบแม่พิมพ์ที่เป็นลายเส้นได้เป็นอย่างดี ซึ่งในกระบวนการของการสร้างสรรค์สามารถโต้ตอบกับตัวชิ้นงานในระหว่างการสร้างสรรค์ได้อย่างตรงไปตรงมา

ภาพที่ 6 แสดงภาพผลงานของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงศ์ศิริ คิดดี

ชื่อผลงาน	สถาปัตยกรรมแห่งความงาม (สุโขทัย)
เทคนิค	แม่พิมพ์ตะแกรงไหม (Silk screen)
ขนาด	300 x 600 ซม.
ปีที่สร้าง	2552
เข้าถึงเมื่อ	26 กรกฎาคม 2564
เข้าถึงได้จาก	http://www.rama9art.org/artisan/artdb/artists/home.php?p=profiles&name=Pongsiri%20Kiddee

profiles&name=Pongsiri%20Kiddee

ภาพที่ 7 แสดงภาพผลงานของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงศ์ศิริ คีตดี
 ชื่อผลงาน มหัทศจารย์แห่งสีสันและความงาม (สุโขทัย) หมายเลข 3
 เทคนิค แม่พิมพ์ตะแกรงไหมบนผ้าใบ (Silkscreen on canvas)
 ขนาด 176 x 288 ซม.
 ปีที่สร้าง 2553
 เข้าถึงเมื่อ 26 กรกฎาคม 2564
 เข้าถึงได้จาก <http://www.rama9art.org/artisan/artdb/artists/home.php?p=profiles&name=Pongsiri%20Kiddee>

2.5.2 ภาพพิมพ์ญี่ปุ่น Ukiyo-e (อุคิโยะเอะ)

ภาพพิมพ์แกะไม้ของญี่ปุ่นถูกเรียกว่า Ukiyo-e (อุคิโยะเอะ) แปลว่า โลกที่ล่องลอยหรือสื่อความได้ว่า “โลกมนุษย์ปัจจุบัน” ซึ่งสะท้อนวัฒนธรรมสมัยนิยม (Pop Culture) ในยุคสมัยนั้นซึ่งเต็มไปด้วยความสนุกสนานและมายา ซึ่งภาพที่ศิลปินถ่ายทอดออกมาส่วนใหญ่จะสะท้อนความเป็นอยู่เป็นอยู่ ความธรรมดา ในแต่ละวันของคน ศิลปินที่ได้รับการยอมรับมากที่สุดคนหนึ่งคือ โฮกุไซ (Katsushika Hokusai) เขาต่างกับศิลปิน Ukiyo-e คนอื่น เขาเรียนรู้แกะสลักแม่พิมพ์ไม้ตั้งแต่วัยเด็กก่อนที่จะผันตัวเองมาเป็นช่างวาด เพราะฉะนั้นเขามีความเข้าใจและสามารถทำผลงานภาพพิมพ์ได้ลึกซึ้งกว่าศิลปินคนอื่นที่ต้องอาศัยช่างแกะสลักในการเปลี่ยนภาพให้เป็นแม่พิมพ์ไม้

ตอน Hokusai อายุ 71 เขาสร้างงาน The Great Wave Off Kanagawa หรือภาพคลื่นยักษ์ที่เราคุ้นเคยในสื่อ ไม่ว่าจะเป็น หน้าปกเพลง La mer ของ Claude Debussy, Emoji บน iOS, Logo ของ Quicksilver, เสื้อผ้าของ Uniqlo และ Sun Surf รวมไปถึงธนบัตรญี่ปุ่นที่กำลังจะถูกปรับเปลี่ยนในปี ค.ศ. 2024

ภาพที่ 8 แสดงภาพผลงานของศิลปิน คัตสึชิกะ โฮกุไซ
 ชื่อผลงาน “คลื่นยักษ์นอกฝั่งคานางาวะ” (Great Wave off Kanagawa)
 เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut)
 ขนาด 26 x 38 ซม.
 ปีที่สร้าง ประมาณ พ.ศ. 2366 - 2372
 เข้าถึงเมื่อ 26 กรกฎาคม 2564
 เข้าถึงได้จาก https://th.wikipedia.org/wiki/คัตสึชิกะ_โฮกุไซ

ภาพที่ 9 แสดงภาพผลงานของศิลปิน คัตสึชิเงะ โฮกุไซ
 ชื่อผลงาน “ภูเขาฟูจิในวันอากาศแจ่มใส” (Fine Wind, Clear Morning)
 เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้สีน้ำ (Ukiyo-e)
 ขนาด 25.72 x 38 ซม.
 ปีที่สร้าง ประมาณ พ.ศ. 2366 - 2372
 เข้าถึงเมื่อ 26 กรกฎาคม 2564
 เข้าถึงได้จาก https://th.wikipedia.org/wiki/คัตสึชิเงะ_โฮกุไซ

ภาพที่ 10 แสดงภาพผลงานของศิลปิน คัตสึชิกะ โฮกุไซ
 ชื่อผลงาน “Hodogaya on the Tokaido”
 เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้สีน้ำ (Ukiyo-e)
 ขนาด 25.2 x 37.5 ซม.
 ปีที่สร้าง ประมาณ พ.ศ. 2472 - 2473
 เข้าถึงเมื่อ 26 กรกฎาคม 2564
 เข้าถึงได้จาก https://th.wikipedia.org/wiki/คัตสึชิกะ_โฮกุไซ

บทที่ 3

ขั้นตอนการศึกษาและวิธีการสร้างสรรค์

สุนทรียศาสตร์ (Aesthetics) คือปรัชญาสาขาหนึ่งที่ว่าด้วยเรื่องของความงาม เป็นการแสวงหาคำตอบเกี่ยวกับนิยามความหมายของความงาม ประสบการณ์การรับรู้การตัดสินคุณค่าของความงาม ทั้งที่มีอยู่ในธรรมชาติและในศิลปะ เนื่องจากสุนทรียศาสตร์เป็นสาขาหนึ่งของปรัชญา (Philosophy) วิธีการศึกษาจึงดำเนินไปตามวิธีการทางปรัชญา คือ เป็นการมุ่งหา “คำตอบ” ที่เป็นไปได้ต่อ “ปัญหา” ว่าด้วยการใช้เหตุผลเป็นเครื่องมือ ด้วยเหตุนี้คำตอบทางปรัชญาจึงมีลักษณะเป็นปลายเปิด มีสถานะของการไม่รู้จบ และยากที่จะบ่งชี้ได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม (ณัฐชยา จิตภักดี / พระครูภาวนาโพธิคุณ, 2563)

ผู้สร้างสรรค์คิดอยู่เสมอว่าความงามจะมีลักษณะและสัดส่วนที่เหมาะสมของผลงาน ตามความรู้สึกรีกคิดของศิลปิน “เซนต์อควินัส” (St. Aquinas) นักปรัชญาคนหนึ่งได้กล่าวถึงความงามว่า คือ สิ่งที่ทำให้ความเพลิดเพลิน (pleasure) เกิดขึ้นจาก 3 เงื่อนไข คือ ความสมบูรณ์ (integrity or perfection), สัดส่วนหรือความกลมกลืน (proportion or harmony) และ ความสว่าง (brightness or clarity) ทั้งนี้ทั้งนั้นก็เกิดขึ้นจากมุมมองและจินตนาการของมนุษย์ “กอตฟรีด วิลเฮล์ม ไลบ์นิซ” (Gottfried Wilhelm Leibniz) ซึ่งกล่าวไว้อีกว่าความงามเกิดจากความพึงพอใจที่มาจากการได้รับรู้สิ่งที่มีสัดส่วนในอัตราที่เหมาะสม ความงามจึงเป็นสิ่งที่ตัดสินได้ด้วยความรู้สึก ไม่สามารถอธิบายได้อย่างชัดเจนเป็นเหตุเป็นผล (ลักษณะวัต ปาละรัตน์, 2551)

3.1 การศึกษาค้นคว้าข้อมูลในการสร้างสรรค์

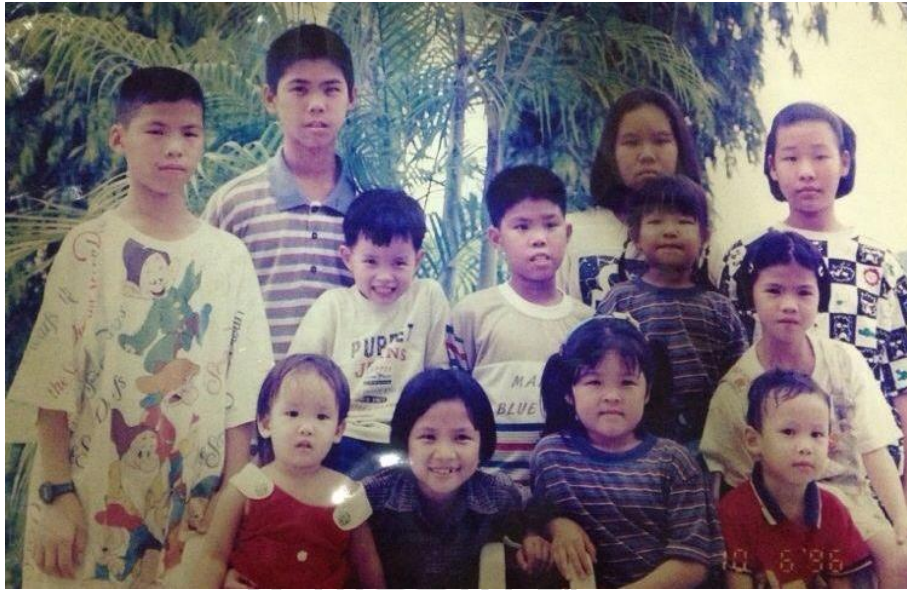
การศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “พลังแห่งสีสันตะวันออก” โดยเริ่มจากการที่ผู้สร้างสรรค์เติบโตขึ้นมาพร้อมกับครอบครัวคนไทยเชื้อสายจีน ทั้งเรื่องราวของครอบครัวผู้สร้างสรรค์ การดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ วิถีประเพณี วัฒนธรรมรวมถึงความเชื่อ ที่ผู้สร้างสรรค์เติบโตมาจากการเป็นคนไทยเชื้อสายจีน ซึ่งมีความหมายความสำคัญต่อผู้สร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นคุณภาพการดำเนินชีวิต สภาพแวดล้อม การเลี้ยงดู และการปลูกฝังให้ผู้สร้างสรรค์ใช้ชีวิตตามวิถีที่ทางบ้านได้ปลูกฝังไว้ให้ตั้งแต่วัยเยาว์จนถึงปัจจุบัน สิ่งเหล่านี้ถูกกลั่นกรองจากความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์สู่กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน สิ่งสำคัญคือการหาข้อมูลสร้างภาพร่าง (Sketch) จากรูปครอบครัว ประเพณีวัฒนธรรมที่ผู้สร้างสรรค์ได้ไปเป็นส่วนหนึ่งในพิธีกรรม และสถานที่อันศักดิ์สิทธิ์ที่ครอบครัวผู้สร้างสรรค์มีความเคารพ เช่น ศาลเจ้าหรือพุทธสถานจีน นำมาถ่ายทอดสู่กระบวนการทางเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ ของผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “พลังแห่งสีสันตะวันออก”

ภาพที่ 11 แสดงภาพบรรพบุรุษรุ่นที่ 36 (อาทงและอาม่าของผู้สร้างสรรค์) และลูก ๆ ของเขาทั้ง 7 ท่าน
ที่มา วิชา อภิสัมพันธ์วงศ์ ถ่ายเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2564

ภาพที่ 12 แสดงภาพบรรพบุรุษรุ่นที่ 36 (อาทงและอาม่าของผู้สร้างสรรค์) และลูก ๆ ของเขาทั้ง 7 ท่าน
ที่มา วิชา อภิสัมพันธ์วงศ์ ถ่ายเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2564

ภาพที่ 13 แสดงภาพถ่ายรุ่นหลานของวงศ์ตระกูล “อภิสิมภินวงศ์”
 ที่มา วัชรรา อภิสิมภินวงศ์ ถ่ายเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2564

ภาพที่ 14 แสดงภาพบรรพบุรุษรุ่นที่ 36 (อาภงและอาม่าของผู้สร้างสรรค์) กับลูกทั้ง 7 ท่าน และหลาน ๆ
 อีกมากมาย

ที่มา วัชรรา อภิสิมภินวงศ์ ถ่ายเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2564

ภาพที่ 15 แสดงภาพวันงานงเด็กของบรรพบุรุษรุ่นที่ 36 (อาภงของผู้สร้างสรรค)
 ที่มา วรศรฯ อภศมภนวงค์ ถ่ายเมอวณที่ 5 ลนงหาคม 2564

ภาพที่ 16 แสดงภาพบรรพบุรุษรุ่นที่ 36 (อาฆ่าของผู้สร้างสรรค) และลูก ๆ ของเขาทง 7 ท่าน
 ที่มา วรศรฯ อภศมภนวงค์ ถ่ายเมอวณที่ 5 ลนงหาคม 2564

ภาพที่ 17 แสดงภาพสถาปัตยกรรมของพุทธสถานจีน “วัดอ้นน้อย (ธรรมอิสระ)”
 ที่มา วัชรรา อภิสัมภินวงศ์ ถ่ายเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2564

ภาพที่ 18 ภาพสถาปัตยกรรมของพุทธสถานจีน “วัดอ้นน้อย (ธรรมอิสระ)”
 ที่มา วัชรรา อภิสัมภินวงศ์ ถ่ายเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2564

ภาพที่ 19 แสดงภาพประติมากรรมปูนต๋ำบนผนังของพุทธสถานจีน “วัดอ้อน้อย (ธรรมอิสระ)”
ที่มา วัชรรา อภิสัมภินวงศ์ ถ่ายเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2564

ภาพที่ 20 แสดงภาพโต๊ะไม้แกะสลักเป็นเรื่องราวประวัติศาสตร์ทางความเชื่อของ “วัดอ้อน้อย (ธรรมอิสระ)”
ที่มา วัชรรา อภิสัมภินวงศ์ ถ่ายเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2564

3.2 วิธีการและเทคนิคในการสร้างสรรค์เฉพาะตัว

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ เป็นการแสดงออกด้วยความเชื่อ พลัง ที่สื่อผ่านผลงานภาพพิมพ์ที่สะท้อนออกมาจากความรู้สึก ความประทับใจ สิ่งที่คุณสร้างสรรค์เคยสัมผัสและพบเจอจากพิธีกรรม ประเพณีต่าง ๆ ของคนไทยเชื้อสายจีน โดยใช้กระบวนการพิมพ์ภาพพิมพ์ผิวนูนหรือเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ จากเครื่องมือแกะไม้ แกะ ชูต ให้เป็นร่องลึกบนผิวไม้ ใช้ผิวบนของส่วนนูนเป็นที่สร้างให้เกิดรูป ในการพิมพ์ต้องใช้ลูกกลิ้ง ที่กลิ้งหมึกแล้วมากลิ้งบนแม่พิมพ์ หมึกพิมพ์จากลูกกลิ้งจะติดเฉพาะผิวบนของส่วนนูนเท่านั้น ส่วนที่กลิ้งลงไปจะไม่ติดหมึก แล้วใช้กระดาษทาบปิดลงไปบนแม่พิมพ์และกดอัดด้วยบาเร็ง (Baren) หรือแท่นพิมพ์ หมึกจะติดกระดาษเกิดเป็นรูปขึ้นมาเอกลักษณ์เฉพาะตัวของผู้สร้างสรรค์คือการพิมพ์หรือการทำกระบวนการแกะและพิมพ์ทับซ้อนกันจนเกิดเป็นรูปร่างรูปทรงที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการ รวมทั้งยังได้การทับซ้อนของสีที่ผู้สร้างสรรค์เปรียบดั่งการทับซ้อนของวัฒนธรรมไทย-จีนอีกด้วย

3.3 ขั้นตอนการสร้างภาพร่างต้นแบบ (Sketch)

การสร้างแบบร่างต้นแบบเริ่มจากการศึกษาข้อมูล สิ่งศักดิ์สิทธิ์ พิธีกรรม วัฒนธรรม ที่เป็นเอกลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีน สภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ อาคาร สถาปัตยกรรมของพุทธสถานจีน ที่สอดคล้องกับความเชื่อของผู้สร้างสรรค์ โดยองค์ประกอบในภาพร่างจะแบ่งเป็น 4 ส่วน ส่วนแรกคือ ภาพทัศนียภาพ (Scenery) เป็นภาพสิ่งปลูกสร้าง อาคาร สถาปัตยกรรมของพุทธสถานจีน ส่วนที่สอง คือ ภาพพิธีกรรมทางศาสนา (Religious Ceremony) ส่วนที่สาม คือภาพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ (Sacred Item) และส่วนที่สี่ส่วนสุดท้ายคือ บรรยากาศ (Atmosphere) ทั้งหมดนี้ใช้การตัดต่อด้วยกระบวนการทางคอมพิวเตอร์ เพื่อให้องค์ประกอบของภาพผสมผสานกันอย่างลงตัว คล้ายรูปทรงปรับโทนสีตามที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการ เรียงความสำคัญของสิ่งต่าง ๆ จนเป็นภาพร่างต้นแบบที่สมบูรณ์ เพื่อแสดงถึงการสื่อความหมายของผลงานที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการ และนำไปสู่ขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

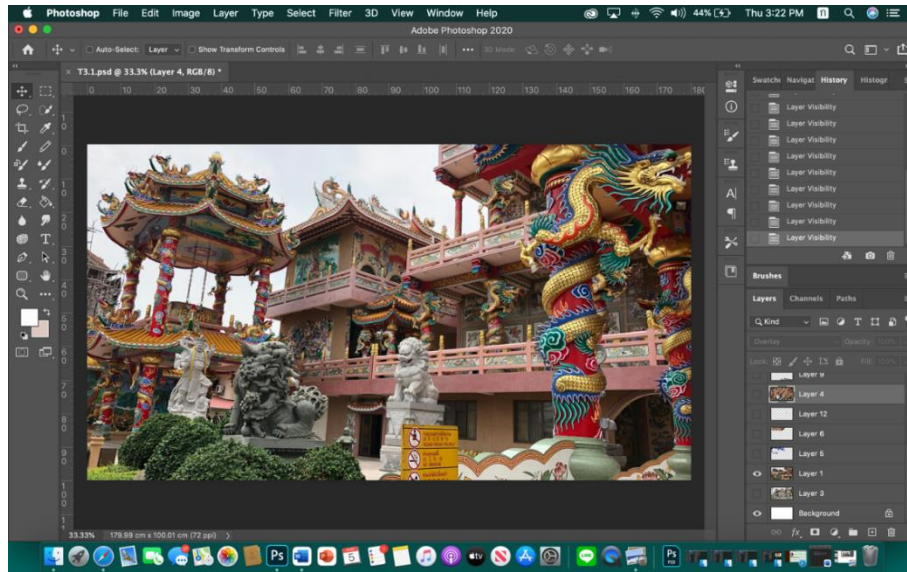
ภาพที่ 21 แสดงภาพสถาปัตยกรรมของพุทธสถานจีน “วัดอ๋อน้อย (ธรรมอิสระ)”
 ที่มา วัชรรา อภิธรรมวินวศ์ ถ่ายเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2564

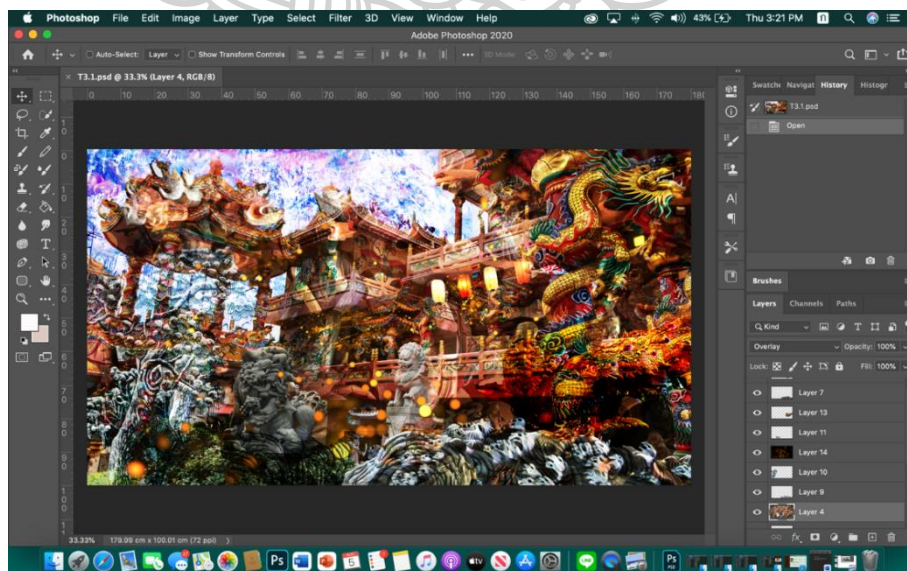
ภาพที่ 22 แสดงภาพประติมากรรมบนเสาของพุทธสถานจีน “วัดอ๋อน้อย (ธรรมอิสระ)”
 ที่มา วัชรรา อภิธรรมวินวศ์ ถ่ายเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2564

3.3.1 การตัดต่อและจัดองค์ประกอบภาพร่างต้นแบบ

นำภาพของสถาปัตยกรรมของพุทธสถาน ภาพพิธีกรรมทางศาสนา สิ่งศักดิ์สิทธิ์และบรรยากาศของประเพณีไทย มาตัดต่อด้วยกระบวนการทางคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม (Adobe Photoshop) แล้วใช้เครื่องมือในโปรแกรมตัดต่อ คลี่คลายรูปทรง ปรับโหมดสี บรรยากาศ ความชัดของภาพ ตามแนวทางเนื้อหาข้อมูลของแนวความคิด จึงจะกลายเป็นภาพร่างต้นแบบที่สมบูรณ์

ภาพที่ 23 ภาพแสดงขั้นตอนการสร้างภาพร่างต้นแบบ

ภาพที่ 24 ภาพแสดงขั้นตอนการสร้างภาพร่างต้นแบบที่เสร็จสมบูรณ์

3.4 เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของผู้สร้างสรรค์มุ่งเน้นกระบวนการทำงานเทคนิคและสอดคล้องกับแนวความคิดของงานอย่างตรงไปตรงมา เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut) เป็นเทคนิคที่ผู้สร้างสรรค์มีความสนใจและหลงใหลมากที่สุด ด้วยกระบวนการที่มีขั้นตอนที่ประณีตแต่ยังซ่อนความอิสระในการทำงาน การสร้างสรรค์สามารถสร้างสรรค์ผลงานขนาดใหญ่ได้ตามความต้องการ ผู้สร้างสรรค์พัฒนากระบวนการทางเทคนิคมากขึ้น ใช้กระบวนการพิมพ์ที่ซับซ้อนที่มากขึ้นและได้ผลที่ดีขึ้นอีกด้วย เพื่อให้เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้นั้นมีเสน่ห์ที่แตกต่างจากศิลปินท่านอื่น ผู้สร้างสรรค์ใช้วิธีการดั้งเดิมของตัวเทคนิค การแกะ ขูด แม่พิมพ์ไม้และพิมพ์ตามขั้นตอน ผลสัมฤทธิ์ของผลงานแสดงออกถึงพลัง และบรรยากาศของประเพณีวัฒนธรรมไทย-จีน ตรงตามเนื้อหาของผลงานผู้สร้างสรรค์ โดยมีกระบวนการขั้นตอนของการสร้างสรรค์ดังนี้

3.4.1 ขั้นตอนการเตรียมกระดาษ

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ ผู้สร้างสรรค์ใช้การพิมพ์โดยการทับซ้อนสีหลายครั้งประมาณ 20 สี จึงต้องเตรียมกระดาษให้เท่ากับจำนวนพิมพ์ (Edition) ทั้งหมดที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการ คือผู้สร้างสรรค์ทำการพิมพ์ไว้จำนวน 3 (Edition) การตัดกระดาษต้องตัดให้เท่ากันทั้งหมดและให้กระดาษเป็นมุมฉากทั้ง 4 ด้าน กระดาษต้องใหญ่กว่าแม่พิมพ์ข้างละ 10 เซนติเมตร เพื่อให้ตัวงานอยู่กึ่งกลางระหว่างกระดาษที่ตัดไว้

ภาพที่ 25 ภาพแสดงขั้นตอนการเตรียมกระดาษ

3.4.2 ขั้นตอนการเตรียมแม่พิมพ์

ผู้สร้างสรรค์ใช้ไม้กระดากอัด (MDF) เป็นตัวเพลทหรือแม่พิมพ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน เมื่อตัดไม้ให้เท่าขนาดที่กำหนดไว้แล้วใช้ผ้าสะอาดเช็ดให้ทั่วไม้ ขั้นตอนต่อมาใช้กระดาษคาร์บอนวางบนไม้และเอาภาพร่างวางทับอีกที เพื่อให้ขั้นตอนต่อไปคือการสร้างร่องรอยบนแม่พิมพ์ การขีด แกะ ทำได้ง่ายขึ้น

ภาพที่ 26 ภาพแสดงขั้นตอนการเตรียมแม่พิมพ์

3.4.3 ขั้นตอนการสร้างร่องรอยแม่พิมพ์

การสร้างร่องรอยบนแม่พิมพ์ ผู้สร้างสรรค์ใช้ส่วที่เป็นเครื่องมือแกะไม้ในการแกะ ขูดลงไปบนเนื้อไม้โดยแกะให้เป็นร่องลึกลงไป และใช้ผิวบนของส่วนนูนสร้างตามรูปแบบตามภาพร่าง

ภาพที่ 27 ภาพแสดงขั้นตอนการสร้างร่องรอยบนแม่พิมพ์

3.4.4 ขั้นตอนการผสมสี

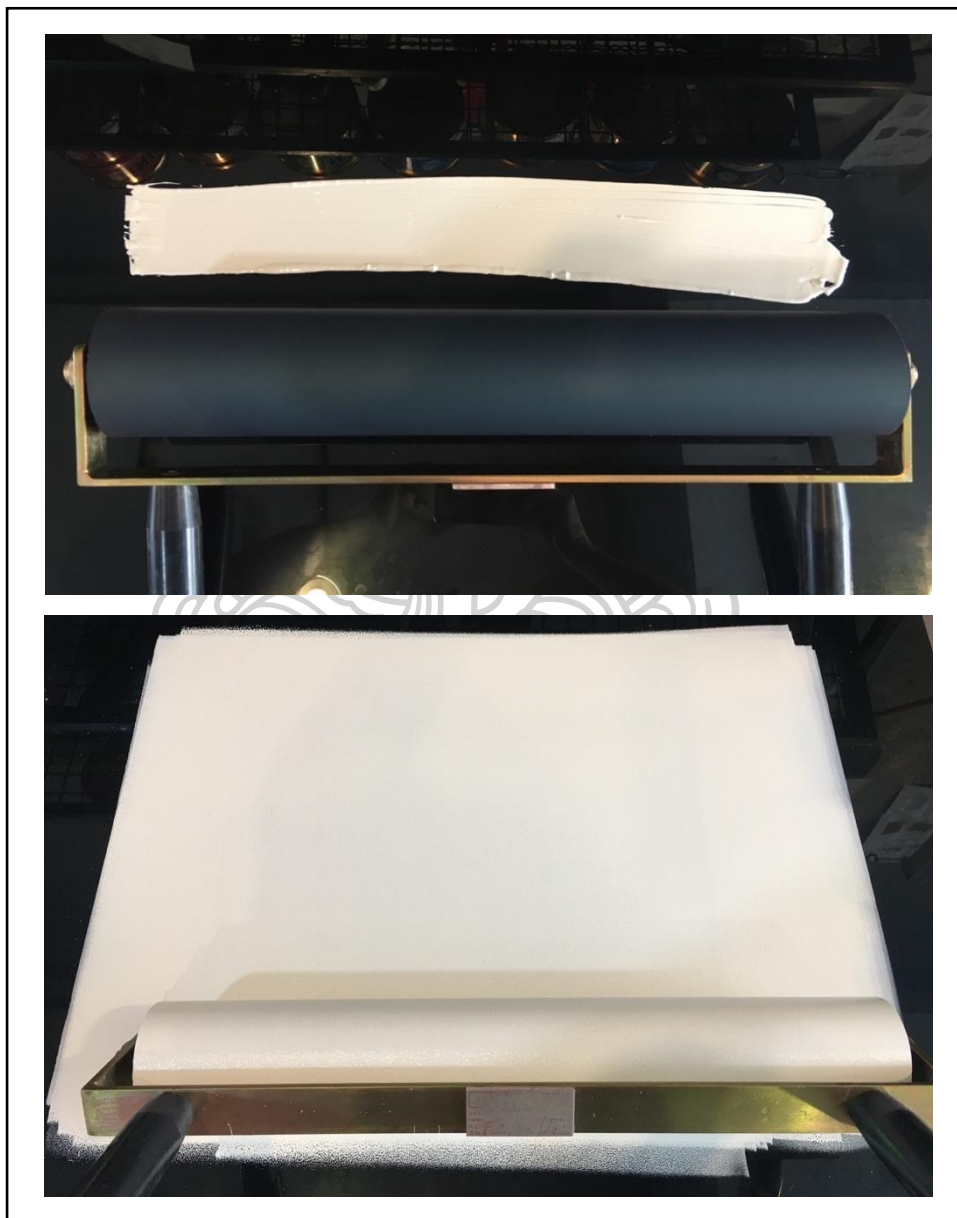
ผสมสีที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการบนกระจกหรือแผ่นหินอ่อน โดยใช้หมักพิมพ์ Offset Printing Ink ในการพิมพ์ ผสมน้ำมันลินสีด (Linseed Oil) ผสมในอัตราส่วน 1 : 100 เพื่อลดความหนืดของเนื้อสี ผสมให้เข้ากันจึงจะนำสีมาตีด้วยลูกกลิ้งภาพพิมพ์ จากนั้นเข้าขั้นตอนกระบวนการพิมพ์

ภาพที่ 28 ภาพแสดงขั้นตอนการผสมสี

3.4.5 ขั้นตอนการพิมพ์

ขั้นตอนการพิมพ์ นำแม่พิมพ์ไม้ที่แกะเสร็จมาเช็ดด้วยทินเนอร์ รอให้แห้ง ต่อมาตีสีบนแผ่นกระจกหรือแผ่นหินอ่อน ตีจนเนื้อสีละเอียดฟูเป็นก่ามะหยี่ แล้วนำลูกกลิ้งกลิ้งบนแม่พิมพ์จนสีลงทั่วแม่พิมพ์ แต่ต้องมีปริมาณเนื้อสีบนแม่พิมพ์ที่พอเหมาะ ไม่แฉะเกินไปและไม่บางจนเกินไป ต่อมาใช้ผ้าสะอาดเช็ดสีตรงขอบแม่พิมพ์ทั้ง 4 ด้าน

ภาพที่ 29 ภาพแสดงขั้นตอนการกลิ้งสี

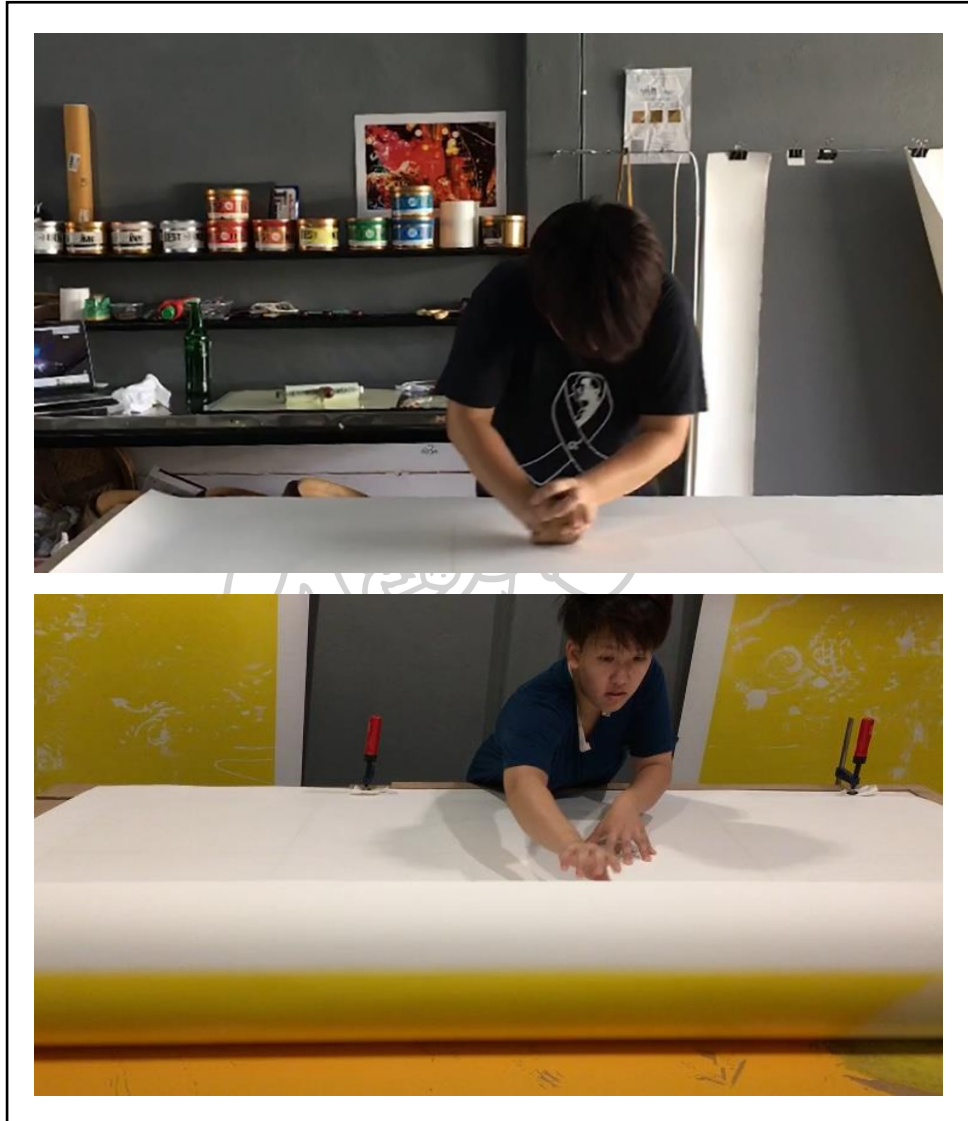
เมื่อกำลังสีบนแม่พิมพ์เสร็จเรียบร้อยแล้ว นำกระดาษมาวางเข้าฉากกับ มาร์คตัว L ที่เตรียมไว้ ใช้เครื่องมือล็อก (C-Clamp) ยึดกระดาษกับมาร์คไม่ให้เคลื่อนที่ ต่อมายกกระดาษขึ้นแล้ว นำแม่พิมพ์ที่กลิ้งสีไว้ สอดเข้ามาตรงกลางระหว่างมาร์คตัวแอล (L) กับกระดาษ จากนั้นวางกระดาษให้ทับลงไปบนแม่พิมพ์ นำเครื่องมือล็อก (C-Clamp) ออก แล้วนำเข้าแทนพิมพ์หรือพิมพ์มือด้วยบาเร็ง (Baren)

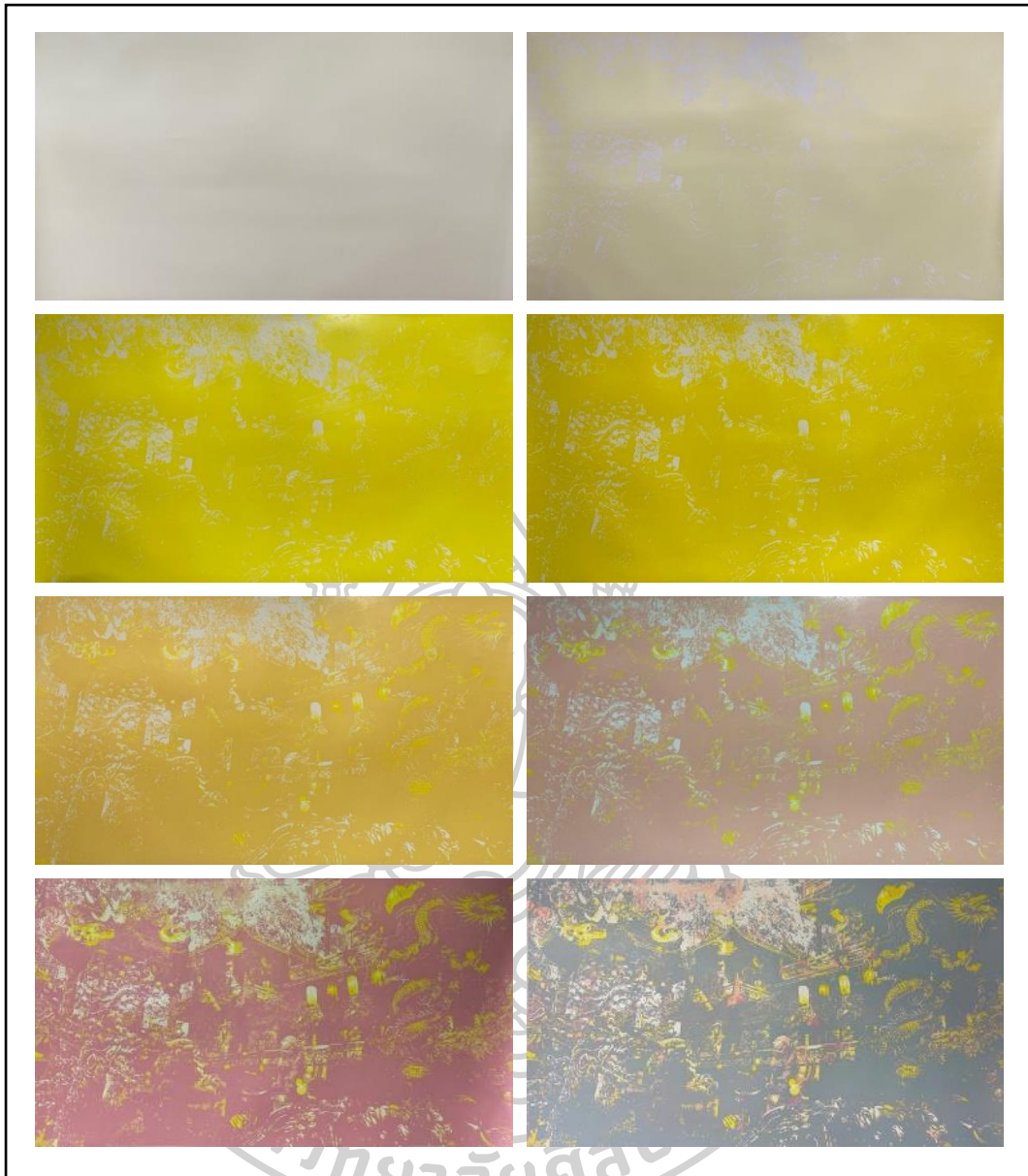
ภาพที่ 30 ภาพแสดงขั้นตอนการนำกระดาษและแม่พิมพ์มาวางเข้ามาร์คตัวแอล (L) และใช้เครื่องมือล็อก (C-Clamp) ยึดกระดาษไว้

ใช้บาเร้ง (Baren) ถูบนหลังกระดาษให้ทั่ว โดยใช้แรงการกดทับของน้ำหนักมือของผู้สร้างสรรค์ กดหรือถูให้เนื้อสีบนแม่พิมพ์ติดลงบนกระดาษ จากนั้นค่อย ๆ ดึงกระดาษออกจากแม่พิมพ์อย่างช้า ๆ แล้วนำไปตากไว้ที่ตากงาน

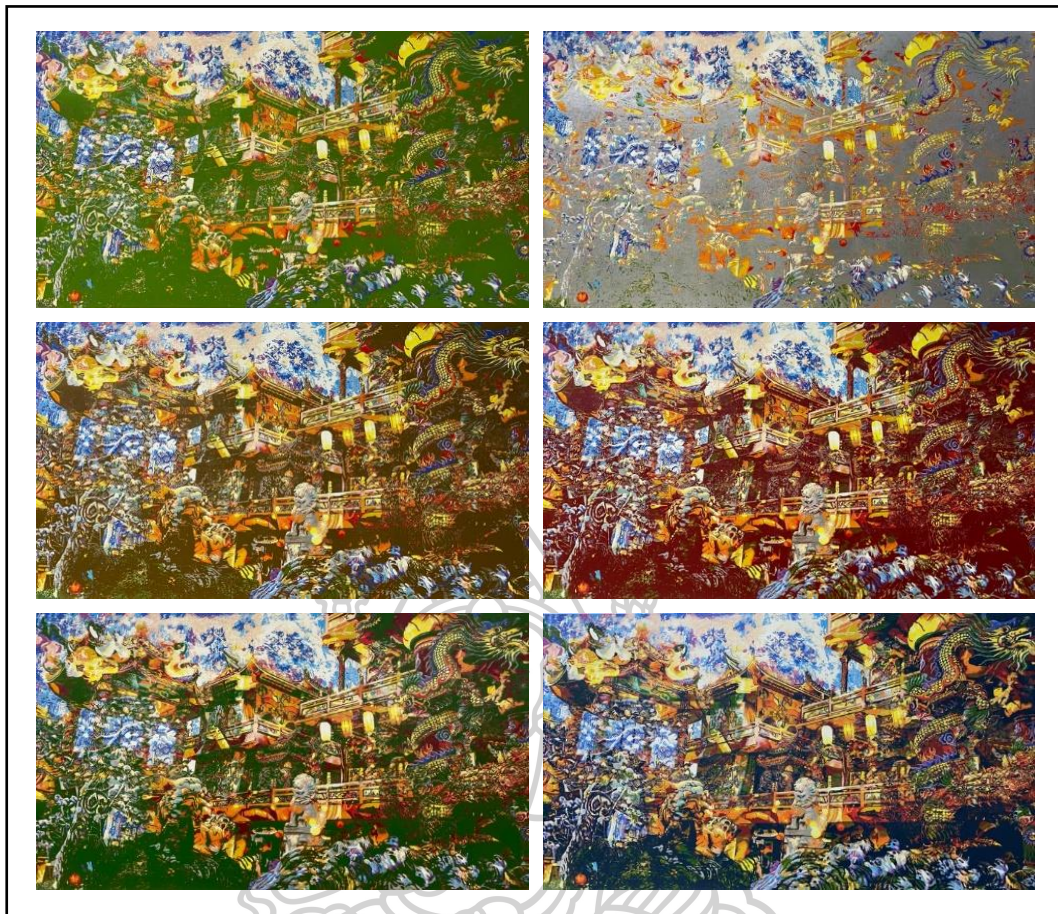
ภาพที่ 31 ภาพแสดงขั้นตอนการนำผลงานมาพิมพ์โดยใช้การพิมพ์มือ หรือใช้บาเร้ง (Baren)

ภาพที่ 32 ภาพแสดงตัวอย่างผลงานในแต่ละชั้นสี

ภาพที่ 33 ภาพแสดงตัวอย่างผลงานในแต่ละชั้นสี

ภาพที่ 34 ภาพแสดงตัวอย่างผลงานในแต่ละชั้นสี

3.5 อุปกรณ์ในการสร้างสรรค์

3.5.1 ไม้กระดาดขัด (MDF)

3.5.2 กระดาษสำหรับภาพพิมพ์ (FABIANO Printing Paper)

3.5.3 น้ำมันสน (Turpentine)

ใช้ในการทำความสะอาด

3.5.4 น้ำมันทินเนอร์ (Thinner Oil)

ใช้ในการทำความสะอาด

3.5.5 หมึกภาพพิมพ์ (Offset Printing Ink)

หมึกเขื่อน้ำมันใช้ในการพิมพ์งาน

3.5.6 เครื่องมือแกะไม้ (Woodcut tool)

ใช้ในการสร้างร่องรอย แกะ ขูด บนแม่พิมพ์ไม้

3.5.7 เศษผ้า

ใช้ในการเช็ดทำความสะอาดต่าง ๆ

3.5.8 ลูกกลิ้งยาง (Rubber Brayer)

ใช้สำหรับกลิ้งสีลงบนแม่พิมพ์ไม้

3.5.9 เกรียง

ใช้ในการผสมสี

3.5.10 ปากกาลูกกลิ้ง

ใช้ในการร่างภาพต้นแบบลงบนแผ่นแม่พิมพ์ไม้

3.5.11 กระดาษคาร์บอน

ใช้สำหรับลอกลายภาพร่างลงบนแม่พิมพ์ไม้

3.5.12 น้ำมันลินสีด (Linseed Oil)

ใช้สำหรับผสมสีให้สีไม่หนืด

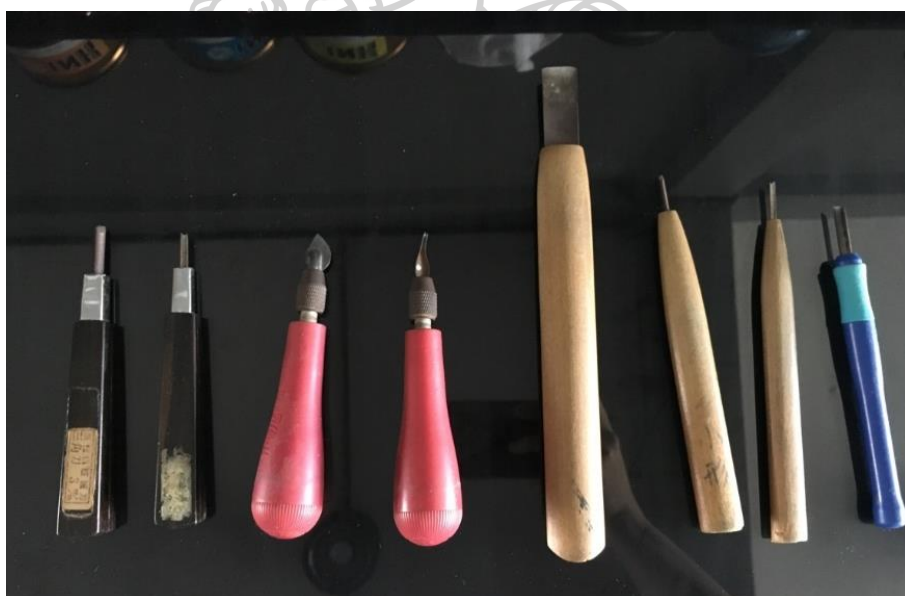
3.5.13 ตัวล็อก (C-Clamp)

ใช้สำหรับยึดกระดาษกับมาร์คตัวแอล (L)

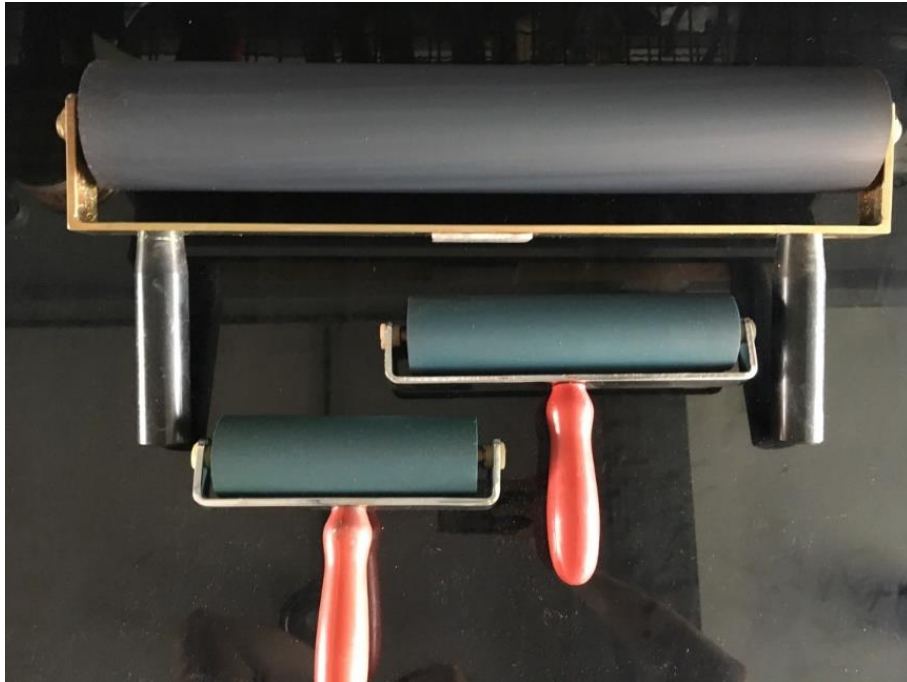
3.5.14 บล็อกหรือมาร์ครูปตัวแอล (L)

ใช้สำหรับการวางตำแหน่งของกระดาษและแม่พิมพ์

3.5.15 แท่นพิมพ์ภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut Press), บาเร้ง (Baren)

ภาพที่ 35 ภาพแสดงอุปกรณ์ในการสร้างร่องรอยแม่พิมพ์

ภาพที่ 36 ภาพแสดงอุปกรณ์ในการพิมพ์ผลงานบางส่วน

ภาพที่ 37 ภาพแสดงอุปกรณ์ในการพิมพ์ผลงานบางส่วน

ภาพที่ 38 ภาพแสดงอุปกรณ์ในการพิมพ์ผลงาน

3.6 องค์ประกอบในการสร้างสรรค์ผลงาน

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์ผลงานภายใต้เนื้อหาและแนวความคิด ซึ่งประกอบไปด้วยทัศนธาตุในบริบทต่าง ๆ ก่อรูปเกิดเป็นเอกภาพทางสุนทรียภาพ ที่ให้ความหมายทางนามธรรมถึงความประทับใจของชีวิตผู้สร้างสรรค์ที่ได้เกิดเป็นคนไทยเชื้อสายจีน เกิดการผสมผสานในเชิงสัญลักษณ์ของวิถีชีวิต ประเพณี พิธีกรรมของไทย-จีน ถ่ายทอดผ่านกระบวนการสังเคราะห์ โดยอาศัยหลักสุนทรียศาสตร์ของการจัดองค์ประกอบของทัศนธาตุ ในการสื่อสารให้ผู้ชมได้รับรู้ความรู้สึกในผลงาน โดยมีองค์ประกอบในการสร้างสรรค์ผลงานดังนี้

3.6.1 รูปทรง (Form)

รูปทรงในผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ เป็นการผสมผสานกันของรูปทรง (Form) ส่วนของอัตลักษณ์ทางกายภาพของ เทพเจ้า รูปทรงมังกร หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในพิธีกรรมของไทย-จีน มาผสมผสานกับ รูปร่าง (Shape) ของลวดลายภาพฝาผนังของพุทธสถานจีน ตลอดจนโครงสร้างสถาปัตยกรรมแบบจีนที่มีความร่วมสมัย คลี่คลาย ผสมผสานให้เข้าด้วยกันอย่างกลมกลืน และเป็นทัศนธาตุสำคัญที่สื่อถึงสาระแนวความคิดของผลงานอย่างชัดเจน

ภาพที่ 39 ภาพแสดงทัศนธาตุรูปทรง (Form)

ภาพที่ 40 ภาพแสดงทัศนธาตุรูปทรง (Form)

ภาพที่ 41 ภาพแสดงทัศนธาตุรูปทรง (Form)

3.6.2 พื้นที่ว่าง (Space)

พื้นที่ว่างในผลงานวิถยานิพนธ์ชุดนี้ คือบรรยากาศ สอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่สัมพันธ์กับตัวผลงาน สื่อถึงช่วงเวลา เช่น เช้า กลางวัน เย็น และมีนัยยะในการจัดองค์ประกอบศิลป์ให้ตัดกับรูปทรงรายละเอียดของภาพจิตรกรรม ฝาผนังที่มีเอกลักษณ์ความเป็นจีน และรูปทรงของเทพเจ้าต่าง ๆ ที่นับถือ เพื่อเพิ่มพลังและความรู้สึกให้กับบรรยากาศของภาพ

ภาพที่ 42 ภาพแสดงทัศนธาตุพื้นที่ว่าง (Space)

3.6.3 สีและบรรยากาศ (Color and Atmosphere)

สีเป็นทัศนธาตุที่สำคัญที่สุดในผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ที่สามารถแสดงอารมณ์ พลังของความเชื่อได้อย่างชัดเจน การใช้สีในผลงานของผู้สร้างสรรค์เป็นการใช้สีที่สด แสดงให้เห็นคู่สีที่ตรงข้ามกันอย่างชัดเจน การใช้สีตามหลักความเชื่อและการได้รับอิทธิพลของจีนมาเต็ม ๆ คือ “สีแดง” และ “สีทอง” เป็นสีที่สื่อถึงความสุข ความสำเร็จ ความโชคดี และความมีชีวิตชีวา อย่างที่เราเห็นกันได้ชัดเจนในช่วงที่มีงานสำคัญเทศกาล พิธีกรรมต่าง ๆ สีที่ผู้สร้างสรรค์เลือกใช้ในแต่ละส่วนเพื่อสร้างความรู้สึกละเอียดเห็นถึงความอลังการของเทศกาล ความตื่นตาตื่นใจ ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน การเฉลิมฉลอง สอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่ต้องการนำเสนอเรื่องราวที่ก้าวข้ามช่วงเทศกาลกับการดำเนินชีวิต และอดีตสู่ปัจจุบัน

ภาพที่ 43 ภาพแสดงทัศนธาตุสีและบรรยากาศ (Color and Atmosphere)

3.6.4 พื้นผิว (Texture)

พื้นผิวในผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ เป็นการผสมผสานกันของพื้นผิวระนาบ 2 มิติ ที่เกิดจากการตัดทอนรูปทรงของลวดลายจีนและลวดลายจิตรกรรมฝาผนังจีน กับพื้นระนาบ 3 มิติ พื้นผิวที่ปรากฏเกิดจากการสร้างน้ำหนักจากการแกะแม่พิมพ์ โดยคำนึงถึงลักษณะทางกายภาพของพื้นผิวที่แกะเป็นสำคัญ เช่น ลักษณะรูปปั้นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ลักษณะของพื้นผิวของไม้ที่เป็นโครงสร้างของแท่นบูชา พื้นผิวที่เป็นการสลักไม้ของเครื่องบูชา ตลอดจนพื้นผิวของรูปทรงสถาปัตยกรรมพุทธสถาน การใช้พื้นผิวที่แตกต่างกันก่อนให้เกิดสุนทรียภาพของอารมณ์ความรู้สึก

ภาพที่ 44 ภาพแสดงทัศนธาตุพื้นผิว (Texture)

3.6.5 ภาพต่างมิติ

ภาพต่างมิติในผลงานสร้างสรรค์ชุดนี้แสดงออกในลักษณะทางเทคนิค กระบวนการ และรูปแบบของผลงาน รวมไปถึงการให้ภาพที่เป็นระยะหน้ากับส่วนของระยะหลัง ก่อให้เกิดความหมายที่สื่อถึงความสำคัญของความเชื่อ เปรียบดังการสร้างสรรคผลงานชุดนี้มีความสำคัญในทุกขั้นตอน ทั้งขั้นตอนการทำเทคนิคไปจนถึงขั้นตอนการทำภาพร่าง รวมถึงแนวความคิดที่มาจากความรู้สึก ความทรงจำของผู้สร้างสรรค์ผู้ที่เป็นคนสร้างสรรค์ และยังเป็นคนไทยเชื้อสายจีนที่มีจิตสำนึกถึงความ เป็นเชื้อชาติอย่างเต็มเปี่ยม

ภาพที่ 45 ภาพแสดงภาพต่างมิติของเทคนิค

บทที่ 4

แนวทางและการวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

การเริ่มต้นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในระดับปริญญาโทจนถึงวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ได้มีการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาผลงานเทคนิค วิธีการสร้างสรรค์ต่าง ๆ ตามช่วงเวลาของการศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560-2564 เพื่อค้นหาอัตลักษณ์หรือเอกลักษณ์ในผลงานของผู้สร้างสรรค์ และเพื่อตอบสนองจุดมุ่งหมายในการถ่ายทอดผลงานสร้างสรรค์สู่สาธารณชนได้อย่างสมบูรณ์แบบที่สุด โดยแบ่งช่วงเวลาของการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์เป็น 3 ระยะดังนี้

4.1 ระยะที่ 1 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560

การสร้างสรรค์ผลงานในระยะแรกของการศึกษา ผู้สร้างสรรค์นำเสนอผลงานสร้างสรรค์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความเชื่อของมนุษย์ในแต่ละชนชาติและวัฒนธรรมนั้น มีความแตกต่างกันไปทั้งเรื่องของวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ วัฒนธรรมของคนไทยเชื้อสายจีน มีพิธีกรรมการกราบไหว้และบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์และบรรพบุรุษผู้ล่วงลับไปแล้วด้วยเครื่องเซ่นไหว้ ผลไม้ ดอกไม้ หรือสิ่งของต่าง ๆ ที่มีความหมายตามความเชื่อที่ถูกสอนสั่งจากรุ่นสู่รุ่น โดยมีนัยยะทางความหมายและแฝงไว้ด้วยกุศโลบายของชนชาติไทยเชื้อสายจีน เป็นอัตลักษณ์เฉพาะที่ตีงาม การมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ทั้งสีสันทันที่มีความจัดจ้านโดยใช้สีโทนร้อนเป็นหลัก ซึ่งทำให้เห็นถึงบรรยากาศของความขลังสื่อถึงพลัง อำนาจ และองค์ประกอบอันมีความหลากหลายที่อัดแน่นด้วยวัตถุต่าง ๆ อาทิ จิตรกรรมรอบศาลเจ้า ประติมากรรมบนเสารูปต่าง ๆ ของเซ่นไหว้รวมถึงรูปเทียนที่ปักวางอยู่บนกระถาง

ในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ เป็นการทดลองเพื่อหาอัตลักษณ์ของผลงานผู้สร้างสรรค์เอง ทั้งด้านเนื้อหาสาระและด้านเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ การพัฒนาเนื้อหาแนวความคิดที่ยังมีความไม่ชัดเจน และยังไม่ตรงประเด็นที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการจะสื่อ อีกทั้งเทคนิคที่ยังไม่ลงตัวในกระบวนการสร้างสรรค์ ความพิเศษที่เกิดขึ้นเองจากขั้นตอนการทำงานแต่ยังนำความพิเศษนั้นมาใช้ในตัวเองไม่ได้ และปัญหาที่ยังพบเจอในการสร้างสรรค์ที่มีอยู่มากใน ณ ขณะนั้น รวมไปถึงการใช้สีที่ยังคุมบรรยากาศไม่ตรงประเด็นที่จะสื่อ ซึ่งผู้สร้างสรรค์ได้เรียนรู้ข้อผิดพลาดและศึกษาองค์ความรู้ใหม่ทางด้านเทคนิควิธีการและแนวความคิด จนได้นำมาพัฒนา ประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นต่อไป

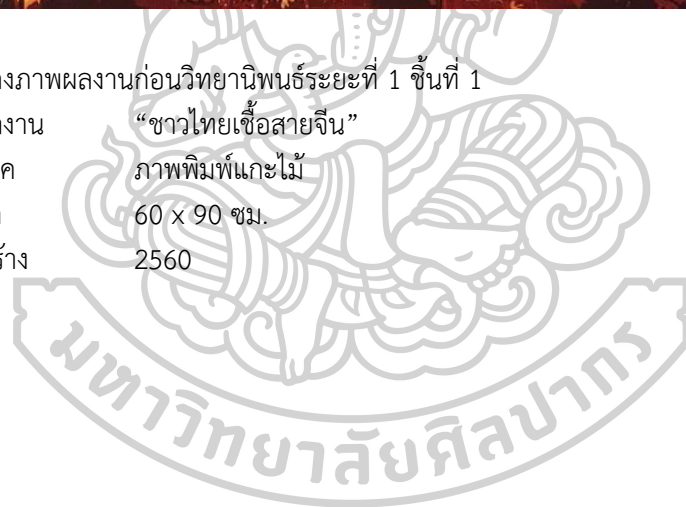
ภาพที่ 46 แสดงภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน “ชาวไทยเชื่อสายเงิน”

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้

ขนาด 60 x 90 ซม.

ปีที่สร้าง 2560

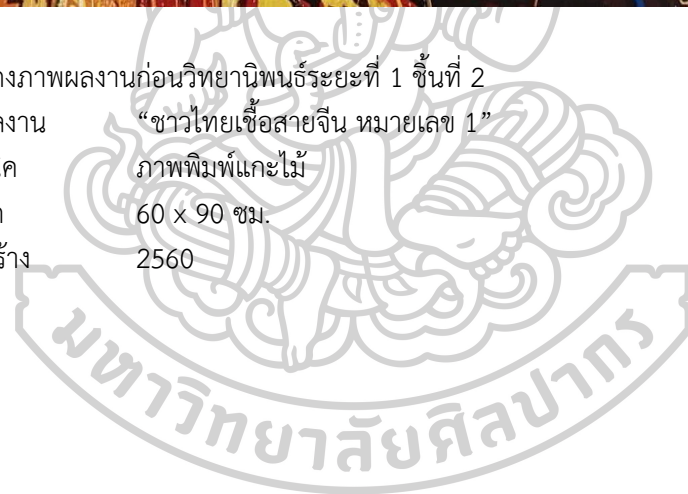
ภาพที่ 47 แสดงภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน “ชาวไทยเชื้อสายจีน หมายเลข 1”

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้

ขนาด 60 x 90 ซม.

ปีที่สร้าง 2560

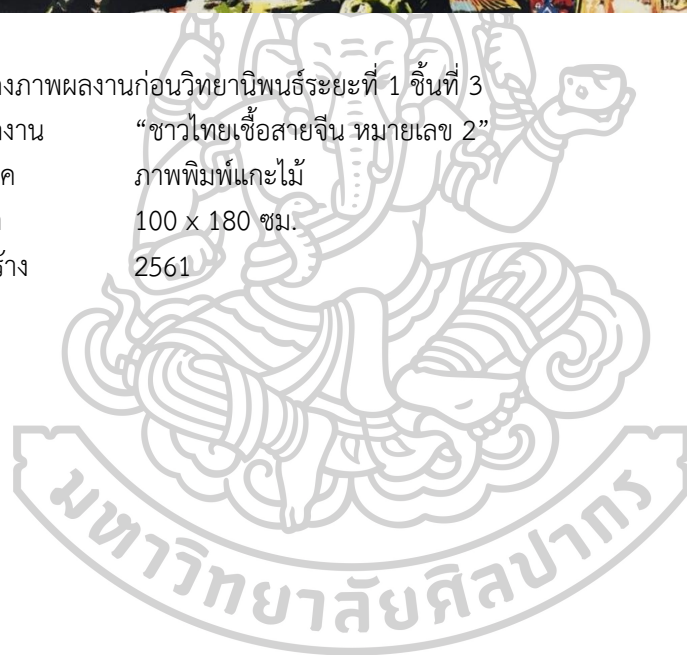
ภาพที่ 48 แสดงภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน “ชาวไทยเชื้อสายจีน หมายเลข 2”

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้

ขนาด 100 x 180 ซม.

ปีที่สร้าง 2561

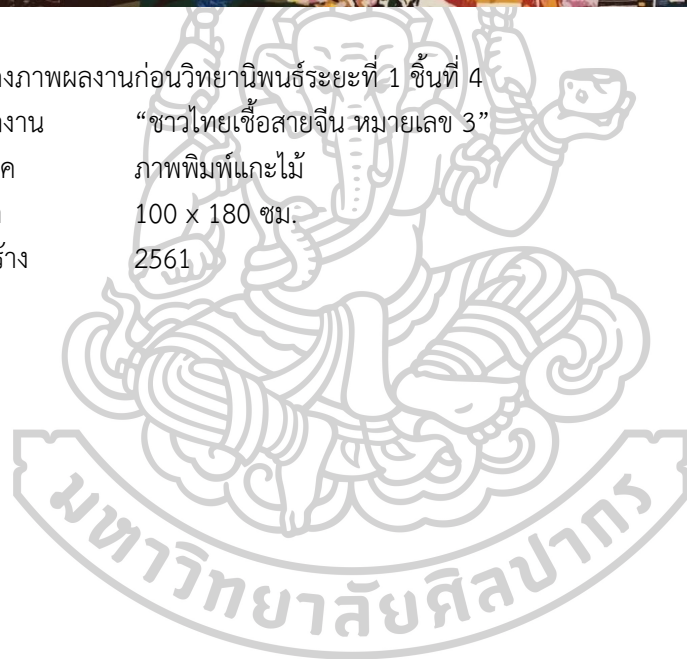
ภาพที่ 49 แสดงภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน “ชาวไทยเชื้อสายจีน หมายเลข 3”

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้

ขนาด 100 x 180 ซม.

ปีที่สร้าง 2561

4.2 ระยะเวลาที่ 2 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561

การสร้างสรรคผลงานในระยะเวลาที่ 2 การสร้างสรรคผลงานมีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านรูปแบบ และเนื้อหาของผลงานมากขึ้น เริ่มมีการคลี่คลายรูปทรง รูปแบบ มีการจัดวางองค์ประกอบ ผลงาน เกิดการพัฒนาจากประสบการณ์การรับรู้ต่อเหตุการณ์ที่พบเจอต่อครอบครัวและชุมชนไทย-จีนที่ผู้ สรรังสรรคได้ลงพื้นที่ไปสัมผัส ผลงานชุดนี้ผู้สรังสรรคได้สรังสรรคจากบรรยากาศที่ได้พบเจอในวัน เทศกาลตรุษจีน วิธีการเคารพบูชา การจัดงานในเทศกาลที่สื่อให้เห็นถึงความสุข ความประทับใจ การ เณลิมฉลอง ความตื่นตาตื่นใจในเสียงประทัดอันกึกก้อง แสงสีเสียงที่มีชีวิตชีวา เป็นโอกาสที่ทุกคนที่ เป็นคนไทยเชื้อสายจีนตั้งตาคอยที่จะได้ร่วมอย่างสนุกสนาน รวมทั้งยังเป็นวันสำคัญที่เป็นช่วงเวลา ของการไหว้เทพเจ้าและไหว้บรรพบุรุษของผู้สรังสรรคอีกด้วย

การสร้างสรรคผลงานในระยะเวลาที่ 2 ผู้สรังสรรคได้นำเสนอถึงเอกลักษณ์ของความเชื่อไทย-จีน ที่ใช้สถาปัตยกรรมพุทธสถานของไทย-จีน รวมถึงภาพสัญลักษณ์ที่สื่อถึงขนบธรรมเนียม วิถีวัฒนธรรม และประเพณี เสนอผ่านบรรยากาศการเฉลิมฉลองของเทศกาล การใช้สีในผลงานโดยเลือกใช้สีที่ สำคัญของคนไทยเชื้อสายจีนที่ยึดถือกันมาอย่างชานาน ทั้งหมดนี้เป็นการสรังสรรคซึ่งสอดคล้อง เชื่อมโยงกับเนื้อหาของผลงานชุดนี้อย่างลงตัวมากกว่าเนื้อหาของผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ในระยะเวลาที่ 1

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ในระยะเวลาที่ 2 ถือว่าเป็นการต่อยอดองค์ความรู้ทางด้านแนวความคิด เทคนิค กระบวนการสรังสรรคผลงานจากระยะที่ 1 และเป็นการพัฒนาที่ดีที่จะเข้าสู่การสรังสรรค ผลงานวิทยานิพนธ์ในชุด “พลังแห่งสีสันตวันออก”

ภาพที่ 50 แสดงภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน “ชาวไทยเชื้อสายจีน หมายเลข 4”

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้

ขนาด 100 x 160 ซม.

ปีที่สร้าง 2562

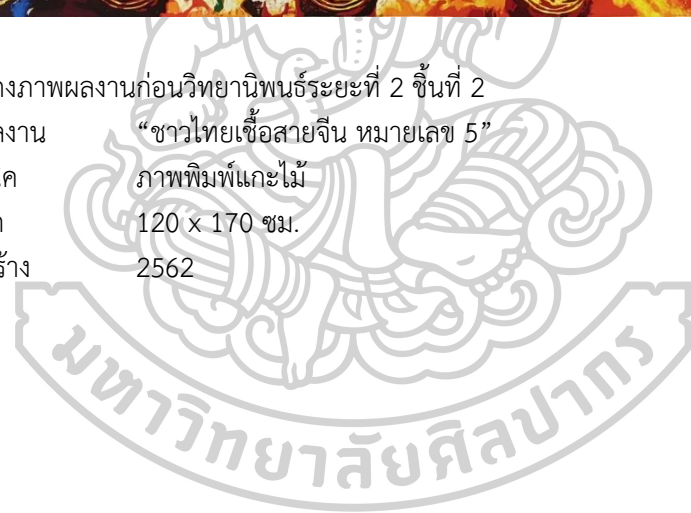
ภาพที่ 51 แสดงภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน “ชาวไทยเชื้อสายจีน หมายเลข 5”

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้

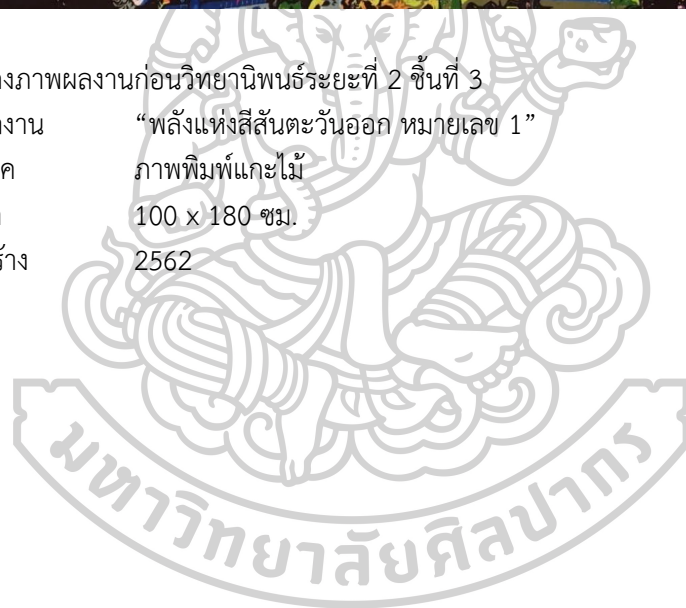
ขนาด 120 x 170 ซม.

ปีที่สร้าง 2562

ภาพที่ 52 แสดงภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 3
ชื่อผลงาน “พลังแห่งสีสันทะวันออก หมายเลข 1”
เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้
ขนาด 100 x 180 ซม.
ปีที่สร้าง 2562

4.3 ผลงานชุดวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ภายใต้หัวข้อเรื่อง “พลังแห่งสีสันตะวันออก” เป็นการนำการพัฒนาและปัญหาที่พบจากวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 และระยะที่ 2 มาแก้ไขและเสริมความรู้ทางด้านเนื้อหาสาระ แนวความคิด และทางเทคนิคกระบวนการสร้างสรรค์อย่างลงตัว ให้ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ชุดนี้ออกมาดีที่สุด

กล่าวได้ว่าประเด็นสาระด้านเนื้อหาที่สะท้อนถึงความเชื่อทางพิธีกรรมในการแสดงความเคารพต่อบรรพบุรุษอันเป็นเอกลักษณ์ที่บ่งบอกถึงความกตัญญูทวดเวทและระลึกถึงบุญคุณของบรรพบุรุษอย่างสูงเป็นพิธีกรรมที่สอดแทรกทุกศักราช จึงให้เกิดความรักใคร่ในหมู่เครือญาติ โดยการทับซ้อนของวัฒนธรรมคือจุดบันดาลใจเริ่มต้นในการสร้างสรรค์ ที่เกิดจากความประทับใจจากมนต์เสน่ห์การผสมผสานระหว่างประเพณีวัฒนธรรมความเป็นอยู่ที่มีร่วมกัน และการทับซ้อนในเชิงสังคมที่มีความหลากหลายในสองวัฒนธรรมถูกหลอมรวมเข้าด้วยกัน

ทางด้านรูปแบบและเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ ถ่ายทอดผ่านการสร้างสรรค์ผลงานด้วยกระบวนการทางศิลปะภาพพิมพ์ (Printmaking) ผ่านเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut) ที่มีลักษณะพิเศษโดยการแกะไม้แบบศิลปะกึ่งนามธรรม (Semi-Abstract) เป็นลักษณะภาพที่มีการตัดทอนรูปทรงบางส่วนออกและตัดแปลงให้เปลี่ยนไปจากความจริง แสดงความรู้สึกทรงพลัง สีสันที่ตั้งใจให้สีแต่ละสีทับแต่ละชั้น (Layer) ขึ้นมาอย่างชัดเจน โดยที่มีรูปทรงที่ตั้งใจจะแสดงให้ผู้ดูเห็นแต่ก็ขึ้นกับการมองของผู้ดูเช่นกัน ผสมผสานรูปแบบเชิงสัญลักษณ์ในศิลปวัฒนธรรม มีทั้งบริบทของสีสันที่เปรียบดังประเพณีการเฉลิมฉลอง รูปทรงสถาปัตยกรรมในพุทธสถานจีน วิถีชีวิตที่สะท้อนถึงเอกลักษณ์ไทยจีน

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “พลังแห่งสีสันตะวันออก” เป็นผลงานสร้างสรรค์ที่ศึกษา พัฒนาและต่อยอดจนเป็นอัตลักษณ์เฉพาะตนที่สะท้อนถึงเจตนาการแสดงออกทางศิลปะของผู้สร้างสรรค์ และเป็นประสบการณ์สำคัญที่จะช่วยพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ของผู้สร้างสรรค์ต่อไปในอนาคต

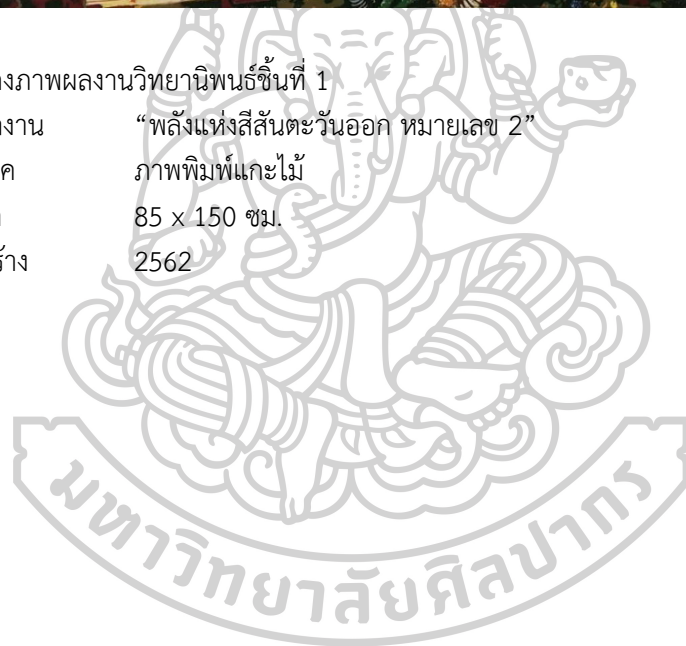
ภาพที่ 53 แสดงภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน “พลังแห่งสีสันตะวินออก หมายเลข 2”

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้

ขนาด 85 x 150 ซม.

ปีที่สร้าง 2562

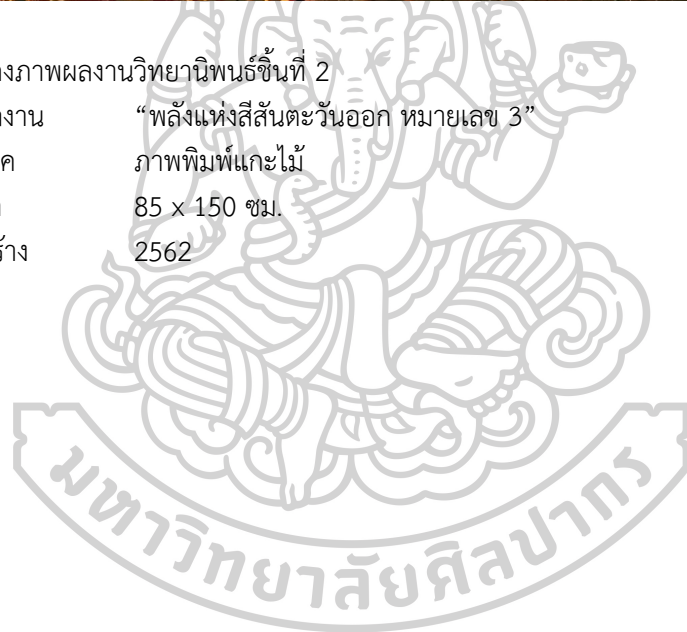
ภาพที่ 54 แสดงภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน “พลังแห่งสีสันตะวันออก หมายเลข 3”

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้

ขนาด 85 x 150 ซม.

ปีที่สร้าง 2562

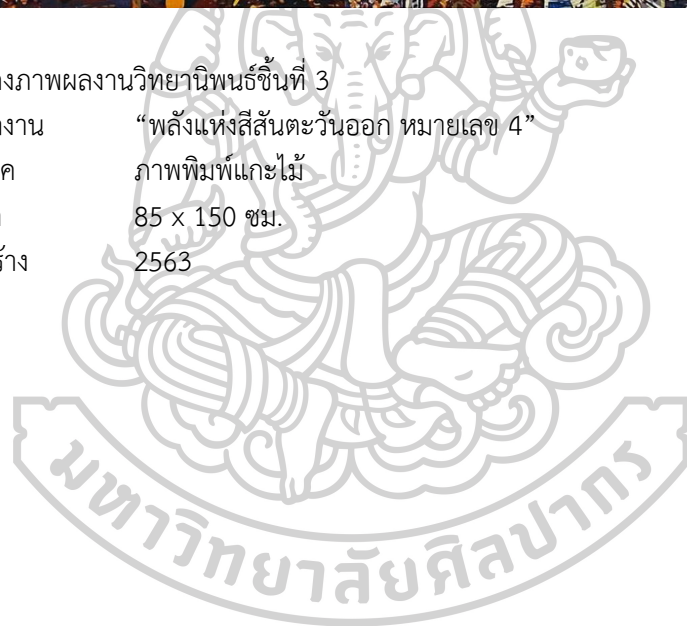
ภาพที่ 55 แสดงภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน “พุ่มแห่งสีสันตวันออก หมายเลข 4”

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้

ขนาด 85 x 150 ซม.

ปีที่สร้าง 2563

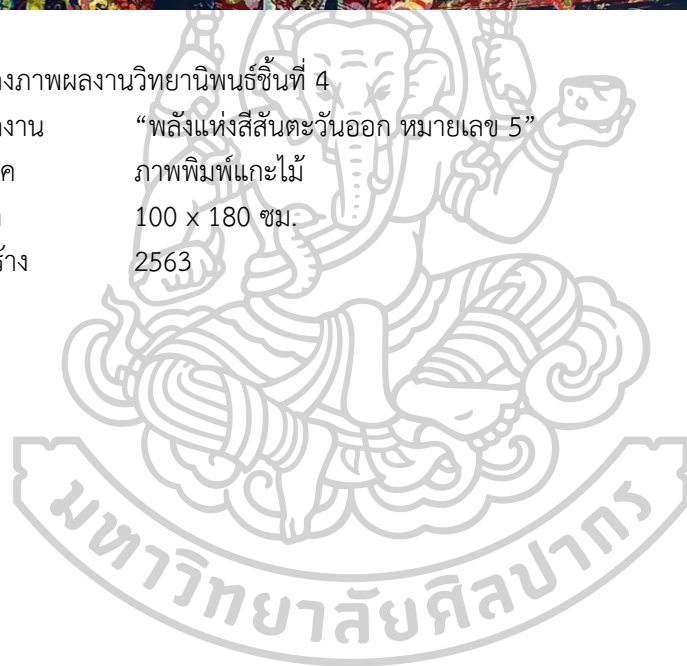
ภาพที่ 56 แสดงภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน “พลังแห่งสีสันตะวันออก หมายเลข 5”

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้

ขนาด 100 x 180 ซม.

ปีที่สร้าง 2563

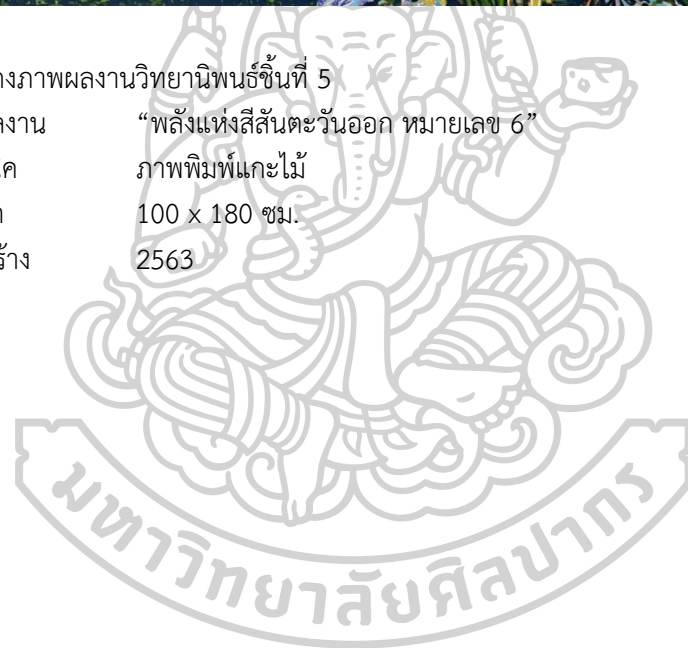
ภาพที่ 57 แสดงภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 5

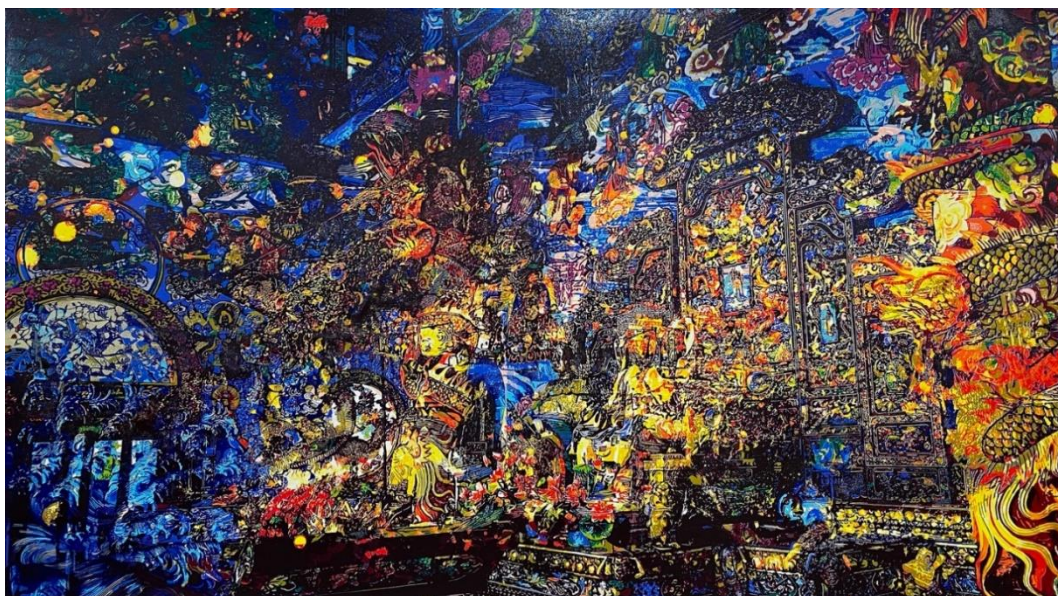
ชื่อผลงาน “พลังแห่งสีสันตะวันออก หมายเลข 6”

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้

ขนาด 100 x 180 ซม.

ปีที่สร้าง 2563

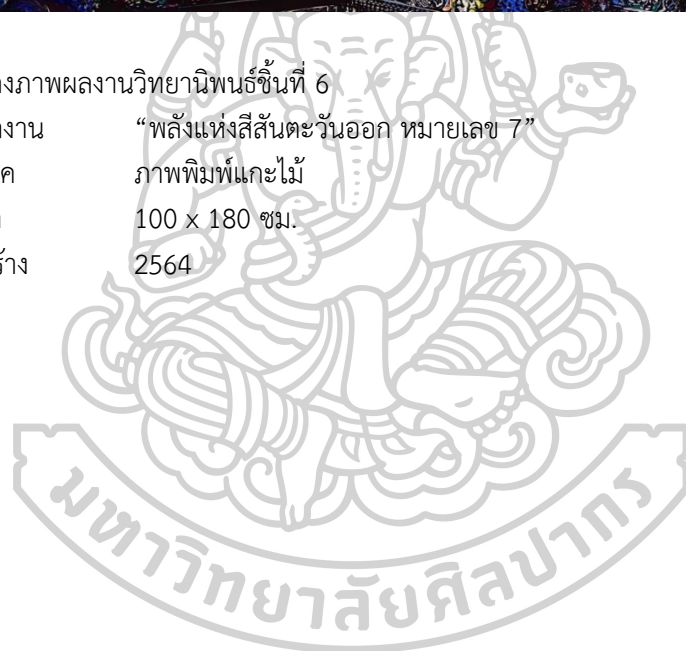
ภาพที่ 58 แสดงภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6

ชื่อผลงาน “พลังแห่งสีสันตะวินออก หมายเลข 7”

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้

ขนาด 100 x 180 ซม.

ปีที่สร้าง 2564

บทที่ 5

บทสรุป

ผลงานสร้างสรรค์ชุดวิทยานิพนธ์ภายใต้หัวข้อ “พลังแห่งสีสันตะวันออก” อันเป็นสัมฤทธิ์ผลของการสร้างเอกภาพทางสุนทรียภาพหรือเป็นสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ และเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งเป็นผลงานที่กำหนดเป้าหมายเนื้อหาสาระ แนวความคิด รูปแบบและเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ หรือศึกษาและพัฒนาสร้างองค์ความรู้ทางทัศนศิลป์งานศิลปะภาพพิมพ์เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้สนใจศึกษา

โดยการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุดนี้ ตั้งต้นจากครอบครัวของผู้สร้างสรรค์ที่เป็นคนไทยเชื้อสายจีน จึงมีการซึมซับขนบ วัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ประเพณีต่าง ๆ ที่เห็น ได้สัมผัส และมีประสบการณ์การเข้าร่วมในพิธีกรรมและเทศกาลต่าง ๆ ทำให้ผู้สร้างสรรค์เกิดความประทับใจ จึงดึงความประทับใจเหล่านี้ทั้งในเรื่องสีสัน การตกแต่งประดับประดาในหลายสถานที่ เช่น วัด ชุมชน คนไทยเชื้อสายจีน หรือที่บ้านของตัวเอง รวมทั้งการจุดประทัดเพื่อเรียกอัญเชิญเทพเจ้า ซึ่งหมายถึงเสียงของการเฉลิมฉลองที่ทุกคนรอคอยที่จะให้ถึงวันสำคัญ และสิ่งที่สำคัญที่สุด คือการอยู่พร้อมหน้าพร้อมตากันของครอบครัวและญาติพี่น้อง เป็นช่วงเวลาที่ดีที่สุดที่ทุกคนจะมาอวยพรกันและกันให้มีแต่ความสุขความเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไป ทั้งหมดนี้คือการระลึกถึงช่วงเวลาที่ถูกผู้สร้างสรรค์ได้เก็บเกี่ยวความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์เอง มาสร้างสรรค์ให้เป็นผลงานชุด “พลังแห่งสีสันตะวันออก”

ผู้สร้างสรรค์เก็บเกี่ยวประสบการณ์ทั้งชีวิตของผู้สร้างสรรค์มาถ่ายทอดสู่ผลงานทัศนศิลป์ผ่านกระบวนการพิมพ์ภาพพิมพ์ผิวนูนเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ เป็นเทคนิคที่ผู้สร้างสรรค์สนใจและเห็นนัยยะแห่งความสอดคล้องของเทคนิควิธีการและผลงาน คือการทับซ้อนของวัฒนธรรมในเชิงสังคม เปรียบเสมือนการพิมพ์ทับซ้อนกันของสีในขั้นตอนการทำงาน แสดงออกผ่านรูปแบบศิลปะกึ่งนามธรรม โดยใช้กระบวนการผลิตผลงานขนาดใหญ่เพื่อถ่ายทอดพลัง ความรู้สึก ความตื่นตาตื่นใจของผลงานอย่างชัดเจน

“พลังแห่งสีสันตะวันออก” เป็นผลงานชุดวิทยานิพนธ์ที่ผู้สร้างสรรค์ภูมิใจทั้งด้านรูปแบบผลงานและเนื้อหาสาระที่เสนอ ผ่านแนวความคิดของการสร้างสรรค์ซึ่งสำคัญที่สุดในการศึกษา สัมฤทธิ์ที่เกื้อหนุนสะท้อนความต้องการของผู้สร้างสรรค์ที่จะสื่ออย่างตรงไปตรงมาและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามประสบการณ์ในการสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นทำให้ผู้สร้างสรรค์ได้รู้ถึงความสำคัญของการเกิดเป็นคนไทยเชื้อสายจีน เกิดเป็นความภูมิใจที่ผู้สร้างสรรค์เกิดในครอบครัวที่มีความปรองดอง กลมเกลียว ทั้งนี้ไม่ใช่เป็นเพียงการสะท้อนภาพการใช้ชีวิตของคนไทยเชื้อสายจีนเพียงอย่างเดียว แต่ยังนำเสนอวิถีวัฒนธรรม คุณธรรม จริยธรรม ที่คนไทยเชื้อสายจีนยังยึดมั่นกัน ตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษสืบทอดต่อกันมาถึงผู้สร้างสรรค์

รายการอ้างอิง

Punyammalee, T. **Chinese Architecture**. Retrieved from

<https://sites.google.com/site/aroundworldchitecture/chinese-archi>

เจษฎา ทองรุ่งโรจน์. (2554). **คำสอนขงจื้อ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แสงดาว.

เชิง, ต. ล. (2543). **ความเป็นมาของวัดจีนและศาลเจ้าจีนในประเทศไทย**. สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ (เล่มที่ 35, หน้า 45-46). กรุงเทพฯ: คณะกรรมการศาสนาเพื่อการพัฒนา.

ณัฐชยา จิตภักดี และพระครูภาวนาโพธิคุณ. (2563). **การแสวงหาคำตอบศิลปะและความงาม : สุนทรียศาสตร์**

ตะวันตก ANSWER SEEKING ON THE ARTS AND AESTHETICS : WESTERN

AESTHETICS. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์, ปีที่ 7 (ฉบับที่ 4).

ถาวร สิกขโกศล. (2549). **วัฒนธรรมประเพณีจีน**. วารสารศิลปวัฒนธรรม, ปีที่ 27 (ฉบับที่ 10).

ถาวร สิกขโกศล. (2561). **เทศกาลจีนและการเซ่นไหว้**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.

นพพล จันทร์กระจ่างแจ้ง และณัฐพงศ์ พิษภูมิ. (2563). **หลักคุณธรรมความกตัญญูของขงจื้อที่สะท้อนผ่านความเชื่อและพิธีกรรมของชาวไทยเชื้อสายจีน**. วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น, ปีที่ 6 (ฉบับที่ 2), หน้า 73-88.

ประสิทธิ์ เงินชัย และ Lanjan Huang. (2558). **ประเพณีจีนในภาคตะวันออก The Traditions of**

Chinese in the East of Thailand. วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย, ปีที่ 7 (ฉบับที่ 1).

พรพรรณ จันทโรนานนท์. (2546). **วิถีจีน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น จำกัด.

พิน ดอกบัว. (2555). **ศาสนาเปรียบเทียบ**. กรุงเทพฯ: ศิลปบรรณาการ.

ลักษณะวัด ปาละรัตน์. (2551). **สุนทรียศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาปรัชญา, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	วริศรา อภิสัมภินวงศ์
วัน เดือน ปี เกิด	21 กันยายน 2537
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	2564 ศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ กลุ่มวิชาเอกภาพพิมพ์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผลงานตีพิมพ์	2560 ศิลปบัณฑิต สาขาวิชาศิลปะภาพพิมพ์ คณะจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
	2563 นิทรรศการ "ศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 66" The 66th National Exhibition of Art
	2563 นิทรรศการ "ศิลปะภาพพิมพ์ 3rd ASEAN Graphic Arts Competition and Exhibition 2020" ณ เมืองฮานอย ประเทศเวียดนาม
	2562 นิทรรศการ "ภาพพิมพ์แกะไม้นานาชาติอุซัน ครั้งที่ 7" ประเทศเกาหลีใต้
	2562 นิทรรศการ "PRINT IN PHANG NGA 2019" ณ หอศิลป์กรุงเทพ กรุงเทพมหานคร
2561 นิทรรศการศิลปกรรม ปตท. ครั้งที่ 33 ในหัวข้อ "ภูมิใจไทยแลนด์" ณ หอศิลป์มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพมหานคร	
2561 นิทรรศการ "Print For You 5, Fire Five ปรีนท์เป็นไฟ" การแสดงผลงานของนักศึกษาภาควิชาภาพพิมพ์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ณ หอศิลป์บรมราชกุมารี บริเวณชั้นล่างของอาคารศูนย์ปฏิบัติการทัศนศิลป์สิรินธร คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม	

- 2560 นิทรรศการแสดงผลงานศิลปนิพนธ์ “4.1g Thesis 2016”
ณ หอศิลป์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- 2560 นิทรรศการ “จันทบุรี” ในโครงการค่ายเยาวชนสร้างสรรค์
ผลงานศิลปะร่วมสมัย “YOUNG ARTISTS TALENT”
ครั้งที่ 8 ประจำปี 2560 ชั้น1 ณ หอศิลป์ร่วมสมัย
ราชดำเนิน กรุงเทพมหานคร
- 2560 นิทรรศการศิลปะภาพพิมพ์ “PRINTS AS PRINTS
7/2017” ณ ART MAI? GALLERY ถ.นิมมานเหมินท์
จังหวัดเชียงใหม่
- 2559 นิทรรศการศิลปกรรม ปตท. ครั้งที่ 31 ในหัวข้อ
“พอเพียง...เพียงพอ ชีวิตที่ยั่งยืนบนแผ่นดินไทย”
ณ หอศิลป์มหาวิทยาลัย ศิลปากรกรุงเทพมหานคร
- 2559 นิทรรศการศิลปกรรมร่วมสมัย ศิลปินรุ่นใหม่ ครั้งที่ 33
ณ หอศิลป์มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพมหานคร,
หอศิลป์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ขอนแก่น และสงขลา
- 2559 นิทรรศการ "Print Expression by Artists from
Thailand and Tama Art University : Joint Exhibition
Organized by Silpakorn University ,Chiang Mai
University and Tama Art University.
19-24 December 2016 Bumpodo Gallery”
ณ ประเทศญี่ปุ่น
- 2558 นิทรรศการ "The 5th NBC Meshtec Tokyo International
Screen Print Biennale" ณ ประเทศญี่ปุ่น
- 2558 นิทรรศการ "The Art Exhibition Of Printmaking 30:50
Miniprint" ณ คณะจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
จังหวัดเชียงใหม่
- 2556 นิทรรศการ "The Monoprint & Collagraph 2013"
ณ หอศิลป์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
- 2563 รางวัลชมเชยการประกวดนานาชาติ “International
Biennial Print Exhibit: 2020 R.O.C” Taiwan
- 2563 รางวัลดีเด่นการประกวดผลงานศิลปกรรม ปตท. ครั้งที่ 35

รางวัลที่ได้รับ

- ในหัวข้อ “เมืองเล็กเมืองใหญ่หัวใจเต็มปอด”
- 2562 รางวัลยอดเยี่ยม สาขาศิลปะ 2 มิติ ในการประกวด
ยุวศิลปินไทย 2562 หรือ Young Thai Artist Award 2019
- 2562 รางวัลชมเชย ของการประกวดศิลปกรรมช่างเผือกครั้งที่ 8
ในหัวข้อ “รื่นเริง เถลิงศก”
- 2562 ทูลส่งเสริมการศึกษาของมูลนิธิรัฐบุรุษพลเอกเปรม
ติณสูลานนท์ ประจำปี 2562 ในระดับปริญญาโท
- 2561 รางวัลเกียรติคุณเหรียญเงิน "ศิลป์ พีระศรี" จากการประกวด
ศิลปกรรมร่วมสมัยของศิลปินรุ่นใหม่ ครั้งที่ 35
- 2560 รางวัลสนับสนุนศิลปิน ในรายการประกวดศิลปกรรมร่วมสมัย
ของศิลปินรุ่นใหม่ ครั้งที่ 34
- 2559 ทูลส่งเสริมการศึกษาของมูลนิธิรัฐบุรุษพลเอกเปรม
ติณสูลานนท์ ประจำปี 2559 ในระดับปริญญาตรี
- 2559 ทูลของมูลนิธิหม่อมหญิงมาลีสุขุมพันธุ์ บริพัตร ครั้งที่ 6
ประจำปีการศึกษา 2559

